

Arviointikertomus 2020

HSY:n tarkastuslautakunta 13.4.2021

Sisällys

1	Esipuhe.....	1
2	Tiivistelmä	2
	Tarkastuslautakunnan johtopäätökset ja suositukset yhtymäkokoukselle.....	2
3	Tarkastuslautakunnan toiminta 2020.....	3
	3.1 Tarkastuslautakunnan kokoonpano.....	3
	3.2 Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	3
	3.3 Arviointisuunnitelman toteutuminen.....	4
4	Arviointikohteet	5
	4.1 Varautuminen, huoltovarmuus ja riskienhallinta HSY:ssä	5
	4.1.1 Vesihuolto	5
	4.1.2 Jätehuolto.....	7
	4.1.3 Varautuminen koronaviruksen leviämiseen HSY-tasolla	7
	4.2 Ilmastonmuutoksen sopeutumisen yhteistyö pääkaupunkiseudulla	8
	4.2.1 Sopeutumiseen liittyvä työ.....	8
	4.2.2 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategia ja sopeutumisen indikaattorit.....	9
	4.3 Kiinteistö- ja ajoneuvopalvelut HSY:ssä.....	11
	4.3.1 Kiinteistö- ja tilapalvelut	11
	4.3.2 Ajoneuvopalvelut	12
	4.4. Konserniyhteisöjä	12
	4.4.1 Tytäryhteisö Pääkaupunkiseudun Vesi Oy	12
	4.4.2 Katsaus Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän toimintaan...	13
	4.5 Hallinto ja päätökset.....	13
	4.5.1 Jätehuollon hinnasto ja hintojen perusteet 1.1.2021 alkaen.....	14
	4.5.2 Vesihuollon hinnasto ja maksujen muodostuminen	18
	4.6 Hulevedet	20
	4.6.1 Hulevesien hallinnan vastuut.....	20
	4.6.2 Huleveteen liittyvät tuotot ja kulut ja maksujen muodostuminen.....	21
5	Henkilöstökertomus	22
	5.1 Kehittäminen	22
	5.2 Pulssi-kysely	23
	5.3 HSY:n henkilöstö	24
6	Strategian toteutuminen	24

6.1 Ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä	25
6.2 Korkea toimintavarmuus	25
6.3 Sujuvat palvelut	26
6.4 Vakaa talous	27
7 Talousarvion toteutuminen	28
7.1 Määrärahat ja tuloarviot	28
7.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	29
7.2.1 Vertailu talousarvioon	29
7.2.2. HSY:n tulot ja menot	32
7.3 Rahoitusosan toteutuminen	34
7.4 Investointien toteutuminen	35
8 Tilikauden tuloksen käsittely	36
9 Tilintarkastus ja sisäinen tarkastus	37
10 Tilivelvollisten kuuleminen, tarkastuslautakunnan johtopäätökset ja suositukset yhtymäkokoukselle	37

1 Esipuhe

Tarkastuslautakunnan toimikauden viimeinen arviointivuosi on päättymässä COVID-19 pandemian edelleen vaikuttaessa yhteiskuntaamme. Tulevaisuudessa näemme poikkeuksellisten olojen vaikutukset niin julkiseen kuin yksityiseen sektoriinkin, tätä arviointikertomusta laadittaessa pandemia ei ole helpottanut. HSY:n tarkastuslautakunta on vallitsevan tilanteen myötä huomionnut arviointityössään varautumisen koronaviruksen leviämiseen kuntayhtymän tasolla. Tarkasteluhetkellä voidaan todeta, että vesihuollon ja jätehuollon valmiustilanne on hyvä ja vesihuollon ja jätehuollon perustehtävät on pystytty turvaamaan.

Tarkastuslautakunta on arviointivuonna varautumisen lisäksi perehtynyt ilmastonmuutokseen sopeutumisen yhteistyöhön pääkaupunkiseudulla, kuntayhtymän kiinteistö- ja ajoneuvopalveluihin sekä hulevesien käsittelyyn. Lisäksi lautakunta on perehtynyt vuosittaiseen tapaansa mm konserniyhteisöihin ja henkilöstökertomukseen. Sekä vesihuollon että jätehuollon palveluita koskien on arvioitu taksan ja hinnoittelun perusteita vuodelle 2021 vahvistettujen maksujen myötä.

Strategisten tavoitteiden saavuttamisessa onnistuttiin edellistä tilikautta paremmin, arviointivuonna toteutui 23 tavoitetta ja yhdeksän jäi toteutumatta. Vesihuollon toimialan tilikauden ylijäämä oli 20 milj. € ja jätehuollon ylijäämä 8,2 milj. €, molemmat toteutuivat talousarviota suurempina. Blominmäen jätevedenpuhdistamon käyttöönoton jälkeen tulokseen vaikuttavat merkittävästi eränä laitoksen poistot. Talouden vakaus ja tuottavuuden kehittäminen ovat tulevaisuudessakin keskeisiä linjoja toiminnalle.

Tarkastuslautakunnan kokoukset on arviointivuoden aikana pidetty etäkokouksina ja yhteistyö on ollut sujuvaa. Tämä on edellyttänyt lautakuntalaisilta aktiivisuutta ja haluankin kiittää omasta puolestani koko lautakuntaa ja myös toimintaan osallistuneita kuntayhtymän viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä toimikauden työstä.

Eero Ahola

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2 Tiivistelmä

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko toiminnan ja talouden tavoitteet kuntayhtymässä ja kuntayhtymäkonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta antaa yhtymäkokoukselle arviointikertomuksen, jossa se esittää arvionsa yhtymäkokouksen asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta arviointivuonna. Tarkastuslautakunta esittää tarvittaessa arvionsa myös tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista sekä asianomaisten niistä antamista selityksistä ja hallituksen lausunnosta. Tarkastuslautakunta esittää hallitukselle ja yhtymäkokoukselle ehdotuksen toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta.

Arviointikertomus 2021 jakautuu kymmeneen päälukuun. Luku neljä käsittelee vuoden arviointikohteita. Luku viisi käsittelee henkilöstökertomusta ja luku kuusi strategisten tavoitteiden toteutumista ja luku seitsemän talousarvion toteutumista.

Arviointityössä on kuultu kuntayhtymän työntekijöiden ja viranhaltijoiden esityksiä ja hyödynnetty kuntayhtymän toiminnasta saatavilla olevia raportteja ja talouden suunnittelun ja seurannan tietoja.

Kuntalain (410/2015) perusteluissa on todettu, että tarkastuslautakunnan olisi hyvä seurata arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten perusteella toteutettuja toimenpiteitä.

Tarkastuslautakunta on seurannut arviointikertomuksessa 2019 antamiensa suositusten toteutumista vastuuhenkilöiltä saatujen selvitysten perusteella. Tarkastuslautakunta toteaa, että havaintoihin on reagoitu asianmukaisesti.

Tarkastuslautakunnan johtopäätökset ja suositukset yhtymäkokoukselle

- *Jätehuollon ja vesihuollon taksojen ja hintojen perusteet.* Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että hinnoittelun ja taksojen muutosten perusteet tulisi avata selkeästi, jotta asiakkaat voivat muodostaa helpommin käsityksen syistä, jotka johtavat muutoksiin. Jätehuollon kustannusten ja taksojen kehitystä tulee seurata lähivuosina. Hinnoittelussa tulisi ottaa selkeämmin huomioon asukkaiden yhdenvertainen kohtelu asumismuodosta riippumatta.
- Tarkastuslautakunta toivoo, että taksamuutoksien valmistelussa kiinnitettäisiin huomiota kuulemismenettelyn käyttöön.

- *Henkilöstökyselyt.* Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että johdon ja henkilöstön väliseen kommunikatioon tulee panostaa edelleen yhtenä keinona rakentaa luottamusta.

3 Tarkastuslautakunnan toiminta 2020

3.1 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Tarkastuslautakunnan työskentelyyn osallistuivat seuraavat jäsenet:

Eero Ahola puheenjohtaja, KOK/Vantaa (Raija Virta, KOK/Vantaa)

Tiina Pursula varapuheenjohtaja, Vihr./Espoo (Jarkko Pietikäinen, Vihr./Helsinki)

Binga Tupamäki, KOK/Kauniainen (Lauri Ant-Wuorinen, KOK/Kauniainen)

Juha Levo, KOK/Helsinki (Iida Haglund, KOK/Helsinki)

Aarno Turunen, SDP/Espoo (Arja Salo, SDP/Helsinki)

Antti Vainionpää, Vas./Helsinki (Liisa McDermott, Vas./Espoo)

3.2 Tarkastuslautakunnan tehtävät

Hallintosäännön 7. luvun 38-40 §:ssä sekä 42 §:ssä käsitellään tarkastuslautakunnan tehtäviä ja raportointia. Lautakunnan on 38 §:n mukaan kuntalain 121 §:n ja 125 §:n lisäksi seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi. Samoin tarkastuslautakunnan on huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Tarkastuslautakunnan on tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla. Vastuullinen tilintarkastaja, KHT, JHTT Outi Koskinen on esitellyt tarkastuslautakunnalle kauden 2020 tilintarkastussuunnitelman sekä raportoinut tilintarkastuksen edistymisestä ja tuloksista.

Hallintosäännön 39 §:n mukaan tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:n tarkoittaman sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kuntayhtymän verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta on

sidonnaisuusrekisterin ylläpitäjä ja tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi hallitukselle ja yhtymäkokoukselle.

HSY:ssä ilmoitusvelvollisuus koskee hallituksen jäseniä ja varajäseniä, esittelijäviranhaltijoita sekä tarkastuslautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa. Ilmoitus tulee tehdä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on valittu luottamustoimeensa tai tehtävänsä. Ilmoitukset on tehtävä johtotehtävistä ja luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävän hoidosta.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kevään arviointivuoden kokouksissaan sidonnaisuusrekisteriin toimitettujen tietojen päivityksiä sekä saattanut ne tiedoksi HSY:n hallitukselle ja yhtymäkokoukselle.

Tarkastuslautakunta huolehtii tilintarkastusyhteisön kilpailuttamisesta, tekee tilintarkastusyhteisön valitsemisesta esityksen yhtymäkokoukselle ja hyväksyy tilintarkastussopimuksen. Lautakunta antaa myös ohjeet kuntayhtymän tytäryhteisön yhtiö- tai vuosikokousedustajalle tytäryhteisöjen tilintarkastajan valinnasta.

3.3 Arviointisuunnitelman toteutuminen

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vahvistetun aikataulun mukaan ja arviointityössä on noudatettu hyväksyttyä suunnitelmaa. Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tulee laatia arviointisuunnitelma ja tarkastuslautakunta antaa yhtymäkokoukselle arviointikertomuksen, jossa se esittää arvionsa yhtymäkokouksen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta arviointivuonna.

Tarkastuslautakunta hyväksyi 13.9.2017 arviointisuunnitelman valtuustokauden ajaksi vuosille 2017-2020. Suunnitelma sisälsi arvioinnin painopisteet neljälle vuodelle niin, että kaikki keskeiset toiminnot tulevat käsiteltyä. Arviointitehtävän kannalta tärkeitä toimintoja, kuten talouden seuranta ja henkilöstöhallinto sekä olennaisimman päätökset, käsitellään kuitenkin vuosittain. Arviointisuunnitelman pohjalta hyväksyttiin vuosisuunnitelma kaudelle 2019-2020. Arviointisuunnitelma on laadittu niin, että toimikauden aikana kaikki keskeiset toiminnot, konserniorganisaatiot ja yhteistyösapuolet tulevat huomioituksi.

Koronapandemian takia varautuminen ja huoltovarmuus ovat olleet esillä pääkaupunkiseudulla ja koko Suomessa, joten tarkastuslautakunta päätti kuulla aiheesta kuntayhtymän vastuuhenkilöitä. Osana toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointia tarkastuslautakunta on päättänyt arvioida myös vesi- ja jätehuollon taksojen ja hinnastojen perusteita ja muutoksia.

Tarkastuslautakunnan arviointityöhön ja vierailuihin ovat sisältyneet seuraavat kohteet (kohteen esittelijä sulussa):

- varautuminen, huoltovarmuus ja riskienhallinta (riskienhallintapäällikkö, vesihuollon osastonjohtaja, jätehuollon käyttöpäällikkö)
- ilmastonmuutokseen sopeutumisen yhteistyö (ilmastoyksikön päällikkö)
- kiinteistö- ja ajoneuvopalvelut HSY:ssä (tukipalvelut, yksikön päällikkö)
- konserniyhteisöt Pääkaupunkiseudun Vesi Oy ja Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä (PSV Oy:n toimitusjohtaja ja vesihuollon toimialajohtaja)
- hallinto (hallituksen puheenjohtaja)
- vesi- ja jätehuollon taksojen ja hinnastojen muutokset ja niiden perusteet (vesi- ja jätehuollon toimialajohtajat)
- hulevedet (vesihuollon toimialajohtaja)

Kokouksissa ja arviointityössä on käsitelty lisäksi seuraavia aiheita ja materiaaleja:

- toiminta- ja taloussuunnitelma 2019-2021, talousmalli
- kuntayhtymän hallituksen päätökset
- henkilöstökertomus
- sisäisen valvonnan raportointi
- tilinpäätös 2020, strategisten tavoitteiden toteutuminen

4 Arviointikohteet

4.1 Varautuminen, huoltovarmuus ja riskienhallinta HSY:ssä

HSY:n tarkastuslautakunta päätti 2.6. käsitellessään toimikautensa arviointisuunnitelmaa, että Suomeen levittyneen koronaepidemian takia olisi aiheellista ja ajankohtaista tarkastella sen vaikutuksia kuntayhtymän toimintaan sekä varautumista, riskienhallintaa ja huoltovarmuutta. Riskienhallintapäällikkö, vesihuollon osastonjohtaja ja jätehuollon käyttöpäällikkö esittelivät asiaa tarkastuslautakunnan kokouksessa syksyllä 2020.

4.1.1 Vesihuolto

Valmiuslain mukaisten olojen toimintaa varten on laadittu ja ylläpidetään valmiussuunnitelmaa. Tämän lisäksi vesihuoltolain mukainen varautumissuunnitelma kattaa

varautumisen vesihuollon normaaliolojen häiriötilanteisiin. Esimerkkejä näistä ovat talousveden terveyttä vaarantava laatuhäiriö, vedenjakeluhäiriöt, ympäristöä vaarantavat viemäröintiongelmät, laitosten tuotantohäiriöt, sähkönjakelun ongelmat ja käyttöhyödykkeiden toimitushäiriöt. Vesihuoltolain mukainen varautumissuunnitelma on laadittu osaksi vesihuollon toimintajärjestelmää. Kuntayhtymän toiminta-alueen kriittiset vedenkäyttäjät tunnistettu konsultoiden terveydensuojeluviranomaisia ja huoltovarmuuskeskusta; sitä päivitetään jatkuvana prosessina.

Pandemia ei ole tuonut ainakaan toistaiseksi mitään lisävaltuuksia vesihuollon viranomaisen toimintaan. Vesihuollossa n 80 % henkilöstöstä tekee läsnätyötä, joten laitoksilla ja tukikohdissa on tehty järjestelyjä altistumisriskin vähentämiseksi. Työssä on noudatettu valtakunnallisia, alueellisia ja paikallisia viranomaisohjeita ja -määräyksiä sekä HSY:n omia ohjeita. Toimialan huoltovarmuustilannetta seurataan vesihuoltopoolin jatkuvan tilannepäivityksen kautta ja alueellista huoltovarmuustilannetta Etelä-Suomen ELVAR-toimikunnan kautta.

Tavoitteena on ollut vesihuollon palveluiden hyvä resilienssi, eli palvelun toimituksessa onnistutaan ja käytössä on keinot tarvittaessa toipumiseen. Toimintaa ohjaa jatkuvan parantamisen periaate ja toimintaa kehitetään saatujen kokemusten perusteella. Strategisella, eli kuntayhtymän tasolla keinoja tämän tukemiseksi ovat valmiussuunnittelu, strateginen yhteistoiminta, viestintä, resurssit ja riskienhallinta. Vesihuollon toimiala puolestaan toimii taktisella tasolla varautumissuunnittelun, vesihuollon jatkuvuuden hallinnan johtamisen, operatiivisen yhteistoiminnan ja nykytilan arvioinnin ja kehittämisen kautta. Vesihuollon osastot muodostavat operatiivisen tason toiminnan ohjeistuksella, operatiivisella tilannejohtamisella ja operatiivisella toiminnalla häiriötilanteissa. Toistaiseksi on välttytty laajamittaisilta altistuksilta työyhteisössä. Kevään aikana kaikki sairauspoissaolot laskivat poikkeuksellisen alhaiselle tasolle.

Operatiivisen toiminnan jatkuvuuden hallinta liittyy energiaan, kemikaaleihin, palveluun, tarvikkeisiin ja henkilöstöön. Tuotannon ja jakelun hallitulla sopeuttamisella sekä kohteiden priorisoinnilla voidaan vaikuttaa energiankulutukseen ja varavoimalla ja omalla energiantuotannolla saannin varmistamiseen. Prosesseissa tarvittavien kemikaalien riittävyttä varmistetaan omilla varastoilla, tuotannon hallitulla sopeuttamisella, vaihtoehtoisten kemikaalien käytöllä ja varautumisen huomioimisella toimitussopimuksissa. Tarvittavien palvelujen ja työsuoritusten saatavuuteen voidaan varautua palvelusopimuksissa ja jakamalla niitä, sekä ylläpitämällä omaa osaamista kriittisissä tehtävissä. Toimintaa voidaan myös sopeuttaa tarpeen vaatiessa. Tarvikkeiden riittävyteen

voidaan varautua osin samoin keinoin kuin palveluidenkin riittävyyteen esimerkiksi toimittajasopimusten kautta. Henkilöstöön liittyviä varautumistoimia ovat esimerkiksi toimintaohjeet ja poikkeustilanteiden harjoittelu ja henkilöstösuunnittelu.

4.1.2 Jätehuolto

Jätehuollon palvelut ovat toimineet normaalisti HSY:n toiminta-alueella koko koronapandemian ajan ja tartuntojen aiheuttamilta pitkäaikaisemmilta sairauslomilta on välttytty. Pandemiavarautumisen tärkeinä toimenpiteinä jätehuollossa on tunnustettu varautuminen riittävällä suojainten määrällä, tilojen järjestely ja kontaminoitumisen estäminen, lisäksi ulkomaalaisten urakoitsijoiden riippuvuussuhteiden selvittäminen rakennusurakoissa ja laitosten ylläpitohuollossa. Maaliskuussa 2020 otettiin käyttöön useita varautumistoimenpiteitä. Hygienian tehostamisen, tiedottamisen ja seurannan sekä lähikontaktien vähentämisen lisäksi on mm. käyty keskusteluja urakoitsijoiden kanssa varautumisesta ja jätehuollon toimialan koronaryhmä, HSY:n riskienhallintaryhmä ja jätealan huoltovarmuustoimikunta ovat aktivoituneet.

Valmiussuunnitelma on päivitetty 2019 jätehuollon osalta ja tämän myötä aloitettiin varautumissuunnitelman työstöt kuljetus-, alue- ja käsittelypalveluissa tarkemmalle tasolle. Jätehuollon normaalia hoitamista pyritään jatkamaan mahdollisimman pitkälle, tarvittaessa voidaan tehdä priorisointia ja muutoksia palvelutasoihin.

4.1.3 Varautuminen koronaviruksen leviämiseen HSY-tasolla

Koronapandemian aikana tilannetta on käsitelty eri työryhmissä. HSY:n johtoryhmän ja toimi- ja tulosalueiden johtoryhmien lisäksi ovat kokoontuneet viikoittain johdon koronaryhmä ja laajennettu ERM- eli riskienhallintaryhmä. Epidemian pahimmassa vaiheessa tuotettiin sisäinen tilannekuvaraportti 1-3 kertaa viikossa. Työterveyspalvelujen tarjoajan kanssa tehdään koko ajan tiivistä yhteistyötä, ja työterveyspalvelut tuottaa viikoittain Covid19-raportin HSY:n henkilöstön terveydentilasta ja yleisestä pandemiatilanteesta Kuntayhtymän ulkoinen viestintä on ollut vilkasta ja sisäinen viestintä on kattanut koronavirushjeet ja haastattelut intranetissä. Jäsenkaupungeille ja muille sidosryhmille (ELY/AVI) on raportoitu myös tilanteen kehittymisestä säännöllisesti.

4.2 Ilmastonmuutoksen sopeutumisen yhteistyö pääkaupunkiseudulla

Ilmastoyksikön päällikkö esitteli syksyllä 2020 kokouksessa pääkaupunkiseudulla tapahtuvaa yhteistyötä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

4.2.1 Sopeutumiseen liittyvä työ

Ilmastonmuutokseen sopeutumisella tarkoitetaan aktiivista varautumista sää- ja ilmastoriskien muutoksiin ja altistuksen vähentämistä sen haittavaikutuksille. Sopeutumiseksi kartoitetaan ilmastoriskejä ja arvioidaan haavoittuvuutta. Tämän perusteella suunnitellaan ja toteutetaan tarvittavat toimenpiteet. Sään ääri-ilmiöiden yhteydessä mahdollisiin vahinkoihin liittyvät korjaaminen ja uuden tiedon kerääminen ja oppiminen.

Oheinen kuva havainnollistaa HSY:n ilmastoyksikön tehtäviä:

HSY:n rooli liittyy seudulliseen sopeutumistyöhön, tiedontuotantoon kaupunkien suunnittelutyön tueksi, kaupunkien sopeutumistyön tukeen, tutkimus- kehitys- ja innovaatiotoimintaan EU-rahoitteisten hankkeiden kautta ja hulevesiviestintään. HSY järjestää myös seminaareja sopeutumisesta ja toimii linkkinä kansallisen sopeutumissuunnitelman seurantaryhmässä.

MMM on laatinut työryhmämuistion Kansallisen sopeutumissuunnitelman seurantaryhmälle syyskuussa 2020. Pääkaupunkiseutua voidaan tämän mukaan pitää sopeutumisen edelläkävijänä kansallisesti, mutta sielläkin sopeutumistyössä on edelleen kehitettävää. Sopeutumisen liittyen onkin tuotettu materiaalia ja erilaisia hankkeita on ollut käynnissä. Julia 2030 -hanke (2009-2011) liittyi Pääkaupunkiseudun ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategiaan 2012-2020 ja ILKKA -hankkeessa (2012-2014) tuotettiin työvälineitä ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi. Ilmastoviisaan alueen työkalu on tuotettu 2019. Sopeutumisen indikaattorit ja ilmastoviisaan alueen työkalu on laadittu 2019. Sopeutumiseen liittyen on laadittu myös useita raportteja: raportit ilmastonmuutoksen vaikutuksista pääkaupunkiseudulla IPCC:n 4. ja 5. arviointiraportin perusteella (Ilmatieteen laitos) ja sopeutumisen uudet haasteet -raportti 2016. Osa sopeutumiseen liittyvästä työstä on käynnissä pääkaupunkiseudulla ja osa on vasta alkamassa. Hulevesien hallinta kehittyä jatkuvasti ja viherrakentamisen merkitys on tunnistettu linjauksissa. Sopeutumista koskevaa tietoa tuotetaan ja kerätään. Sitä vastoin terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden sektorin sopeutumistyö on vasta alkamassa. Haasteita sopeutumistyössä on tulvariskialueiden huomioinnissa ja ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen tavoitteiden yhdistämisessä, esimerkkinä energiatehokkuus ja toisaalta hellesuojelu. Viherkattojen kehitys on hidasta. HSY koordinoi Kestävän kaupunkielämän ohjelmaa, jonka tarkoituksena on tukea pääkaupunkiseudun kaupunkien ilmastotavoitteiden toteutumista sekä hillinnän että sopeutumisen osalta, tuota kulutuksesta aiheutuvat päästöt ja niiden vähentäminen näkyvämmiin mukaan kaupunkiseudun kestävä kehityksen työhön sekä vauhdittaa siirtymistä kiertotalouden periaatteiden mukaisiin ratkaisuihin.

4.2.2 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategia ja sopeutumisen indikaattorit

Pääkaupunkiseudun ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategian 2012-2020 linjaukset ovat oheiset, yksi kuntayhtymille kuuluvista tehtävistä on tiedon jakaminen ilmastonmuutokseen varautumiseen liittyvistä hyvistä käytännöistä. Pääkaupunkiseudun kaupungit ovat toteuttaneet erilaisia ohjelmia, linjauksia ja työkaluja. Nämä liittyvät esimerkiksi viherrakentamiseen ja hulevesiin.

<p>Ilmastonmuutoksen hillintä on seudulla ensisijaista. Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutuminen ja varautuminen ovat myös välttämättömiä. Hillinnän ja sopeutumisen toimet tulee sovittaa yhteen.</p>	<p>Julkinen sektori on aloitteellinen sidosryhmien yhteistyön rakentamisessa ja organisaatioiden yhteisen ilmasto-osaamisen vahvistamisessa</p>
<p>Ilmastonmuutokseen sopeutuminen otetaan keskeiseksi lähtökohdaksi yhdyskuntien suunnittelussa, rakentamisen ohjauksessa ja teknisten verkostojen kehittämisessä.</p>	<p>Kaupungit ja kuntayhtymät jakavat tietoa ilmastonmuutokseen varautumiseen liittyvistä hyvistä käytännöistä.</p>
<p>Pääkaupunkiseutu on edelläkävijä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.</p>	<p>Ilmastonmuutoksesta aiheutuvat toiminnalliset riskit otetaan huomioon kaupunkien varautumisstrategioissa.</p>
	<p>Julkinen sektori edistää sopeutumiseen liittyvää tutkimusta tietopohjan täydentämiseksi.</p>

Aiemmin on seurattu sopeutumisstrategian toimenpiteiden toteutusta, mutta ei niinkään sopeutumistoimien vaikuttavuutta ja sopeutumistarpeen muutoksia. Tästä on syntynyt tarve laatia indikaattoreita seurantaan varten. Indikaattorityö aloitettiin 2015 ja ensimmäinen raportointivuosi oli 2018. Uusia indikaattoreita voidaan lisätä tarpeen vaatiessa. Euroopan ympäristövirasto (2012) on todennut, että sopeutumistoimien onnistumisen mittaamiseksi tarvitaan yleensä useita indikaattoreita ja indikaattorit näyttävät sopeutumista vasta pitkällä aikavälillä.

Lisäksi indikaattorin kriteereitä ovat:

- indikaattori on päätöksenteon ja suunnittelun kannalta olennainen
- indikaattorilla on yhteys ilmastonmuutokseen
- indikaattorin menetelmien ja aineistojen tulee olla laadukkaita ja aineiston saatavuuden pitää olla hyvä
- indikaattorin tulee olla tieteellisesti vankka ja siihen liittyvät epävarmuudet tiedossa, lisäksi sen tulee olla hyväksytty ja ymmärrettävä

Mittaamiseen liittyviä kysymyksiä ovat mm. se, että miten voidaan mitata erilaisia hellehaittoja tai verrata sopeutumisen kustannuksia ja ilmastonmuutoksen aiheuttamia haittoja. Haavoittuvuustarkasteluissa on myös huomioitava yksityisyyden suoja. Pääkaupunkiseudun ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategian seurantaryhmä (ILSE) on päättänyt teettää strategian toteutumisesta ja vaikuttavuudesta ulkopuolisen arvioinnin, joka valmistuu toukokuussa 2021.

4.3 Kiinteistö- ja ajoneuvopalvelut HSY:ssä

Kiinteistö- ja ajoneuvopalvelujen yksikön päällikkö esitteli arviointisuunnitelman mukaisen kohteen toimintaa tarkastuslautakunnalle syksyllä 2020.

Kiinteistö- ja ajoneuvopalvelujen yksikkö kuuluu tukipalvelujen tulosalueeseen. Yksikön toimintaan sisältyy ajoneuvo-, tila ja kiinteistöpalvelut. Yksikkö hallinnoi maanvuokria, kiinteistöveroja ja vuokrasopimuksia. Kiinteistöpalvelut vastaa niille kuuluvien rakennusten ja alueiden kunnossapidosta, korjauksista saneerauksista, talotekniikasta ja eri kohteiden lukituksista. Tilapalvelut huolehtivat työympäristön mukauttamisesta käyttäjän tarpeisiin ja mm. henkilökorteista, kulkutunnisteista, postista, kokous- ja taukotiloista, kokoustekniikasta, tarjoiluista, ostopalveluiden kilpailutuksista ja valvonnasta. Ajoneuvopalvelujen tehtäviin kuuluvat autojen hankinta, huollot ja tilaukset, katsastukset, rengashuolto, rekisteröinnit, kolari- ja vahinkoselvitykset, kuntalaisten ilmoituksiin liittyvät selvitykset ja vastaukset.

4.3.1 Kiinteistö- ja tilapalvelut

Kuntayhtymän käytössä olevien rakennusten ikäjakauma on laaja; vanhin rakennus on 1800-luvun alkupuolelta ja uusin kohde valmistui 2016. Ilmalan vesilinna, eli vanha vesitorni valmistui 1957. Sen ja 1970 valmistuneen uudemman vesitornin talotekniikka on pääosin alkuperäistä kalustoa, mikä tuo haasteita operoinnille ja kunnossapidolle. Kiinteistöpalvelut huolehtivat yhteisten toimitilojen ylläpidosta ja hallinnoinnista sisältäen myös toimialojen kiinteistöjä, verkon tukikohdista, vesitorneista ja tunneleista sekä ulos vuokrattavista tiloista. Näiden osalta kiinteistöpalveluille kuuluvat kilpailutusten hoitaminen; mm remontit, siivous- ja vartiointipalvelut (HSY-laajuisesti). Kiinteistöpalvelut huolehtii myös korjaustarpeiden selvityksestä, määräaikaistarkastuksista ja kiinteistöjen valvontaan ja turvallisuuteen liittyvästä laitteistosta. Kiinteistöpalveluissa työskentelee kuusi henkilöä.

Tilapalvelujen vastuulla on käytännön arkeen liittyvien asioiden järjestämistä ja työympäristön mukauttamista käyttäjien tarpeisiin, mm. kulkutunnisteet, posti, kokoustilat ja -

tekniikka, tarjoilut, taukotilat ja ostopalveluiden kilpailutus ja valvonta. Tilapalveluissa työskentelee kahdeksan henkilöä.

4.3.2 Ajoneuvopalvelut

Ajoneuvopalveluissa työskentelee kolme henkilöä, korjaamoesimies ja kaksi auton asentajaa. Ajoneuvopalvelujen vastuulla ovat autojen hankinta, huollot ja huoltojen tilaukset, katsastukset, rengashuolto, rekisteröinnit ja erilaiset selvitykset.

Tarkasteluhetkellä kalustoon kuuluu 195 autoa ja huomioiden peräkärryt, traktorit ym. kalustoa on yhteensä 315 kpl ja 26 kpl leasing-ajoneuvoja. Kalusto on pääsääntöisesti dieselkäyttöistä. Raskaamman kaluston käyttöikä on 8-14 ajoneuvosta riippuen. Hankinnan kustannus muodostuu ajoneuvon perusmallista tai rungosta ja varustelusta. Autojen hankinnassa pyritään huomioimaan päästöjen minimointi huomioiden ajoneuvon käyttötarkoitus. Hankinnoissa haetaan pitkäaikaista vaikutusta eli varaudutaan tuleviin normeihin, ajoneuvot myydään poiston yhteydessä. Muissa ajoneuvoissa kuin nelivetoisissa henkilöautoissa käyttövoimien hankintaperusteina ovat ensisijaisesti sähkö ja kaasu ja diesel, nelivetoisissa henkilöautoissa myös hybridit. Hankintojen toteumaa seurataan.

4.4. Konserniyhteisöjä

4.4.1 Tytäryhteisö Pääkaupunkiseudun Vesi Oy

Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n toimitusjohtaja kertoi raakaveden hankinnasta ja Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n toiminnasta tarkastuslautakunnan kokouksessa 10.11.2020. Yhtiö omistaa Päijännetunnelin ja sen vastuulla on Päijännetunnelijärjestelmä käyttö ja kunnossapito. Yhtiö hallinnoi myös siihen kuuluvia laitoksia. Yhtiö on perustettu 1972. Kunnat, jotka ovat raakaveden käyttäjiä, omistavat myös yhtiön pääosin. Omistajilta kerättävät perus- ja käyttömaksut kattavat suurimman osan yhtiön rahoituksesta; sen tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa. Yhtiön liikevaihto oli n. 3,3 m€ tilikaudella 2020. Yhtiöllä ei ole henkilöstöä ja toimitusjohtajan tehtävä on osa- aikainen. Toiminnot on ulkoistettu pääsääntöisesti HSY:lle ja joillekin paikallisille toimijoille.

Tunneli rakennettiin vuosina 1973-1982 ja osittainen käyttö alkoi 1979, kokonaan tunneli oli käytössä 1982. Rakennuskustannukset olisivat vuoden 2020 hintatasoon muutettuna noin 500 milj. €. Tunnelin kokonaispituus on 120 km . Tunnelin käyttö kattaa yli miljoonan pääkaupunkiseudun asukkaan raakavesitarpeen. Kun tunnelia rakennettiin, sen ajateltiin olevan huoltovapaa jopa n. 100 vuotta, mutta käytännössä ensimmäiset korjaukset tehtiin 2000-luvulla. Korjauksissa lisättiin ruiskubetonointia ja tämän ansiosta tunnelin arvioitiin olevan paremmassa kunnossa kuin valmistuessaan.

Päijännetunnelin yhteydessä olevat laitokset on peruskorjattu, niiden käyttöaika ennen huoltoja vastaa laitosten yleistä käyttöajan odotusta ennen peruskorjaustarvetta. Tunnelin kuntoa seurataan säännöllisin väliajoin sukellusrobottien avulla. Päijännetunnelilla tulevaisuudessakin tärkeä rooli osana pääkaupunkiseudun vesihuoltoa.

4.4.2 Katsaus Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän toimintaan

Kuntayhtymä perustettiin vuonna 1976 toteuttamaan alueellista vesiensuojelusuunnitelmaa, Keski-Uudenmaan meriviemäriä. Omistajia ovat Tuusula, Kerava, Järvenpää ja HSY. Vantaan osuus siirtyi HSY:lle. Liikelaitoskuntayhtymän muut tehtävät liittyvät Keravanjoen alueen lisäveden johtamiseen, Tuusulanjärven säännöstelyyn ja Rusutjärven lisäveden juoksutukseen. Jätevesitunneli oli suhteellisen merkittävä KUVESin toiminnassa. KUVES on investointiosuudella mukana myös Viikinmäen puhdistamossa, investointikustannukset laskutetaan vuosittain investointiosuuksien mukaisesti. Viikinmäen käyttökustannukset laskutetaan toteutuneiden vesimäärien suhteessa (n. 12 snt/m³, vuonna 2020). Toiminnasta peritään siis käyttömaksua ja investointeihin perustuvaa vuosimaksua. KUVES vesimäärä on 16-19 Mm³ vuositasona, josta HSY:n osuus on noin kolmannes.

Helsingin merialueella tehdään yhteistarkkailua, mukana ovat mm. Helen Oy, Helsingin satama ja Helsingin Kymppi. HSY on merkittävä tarkkailun rahoittaja. Helsingin ympäristökeskus tekee tätä HSY:lle ostopalveluna. HSY on myös mukana rahoittamassa Vantaan- ja Keravanjokien vesistöjen tarkkailua.

4.5 Hallinto ja päätökset

Tarkastuslautakunta on käynyt läpi keskeisiä päätöksiä toiminnan tuloksellisuuden ja tehokkuuden sekä hallinnon asianmukaisen järjestämisen arvioimiseksi. Kevään kokouksissa on kuultu hallituksen puheenjohtajaa ja toimialajohtajia. Jätehuollon toimialajohtajaa on kuultu 2.3.2021 järjestetyssä kokouksessa jätehuollon taksan ja

hinnaston perusteista ja vesihuollon toimialajohtajaa 9.3.2021 kokouksessa vastaavasti vesihuollon toimialan puolelta.

4.5.1 Jätehuollon hinnasto ja hintojen perusteet 1.1.2021 alkaen

Jätehuollon taksojen määräytyminen – lainsäädäntö

Jätelain 78 § säädetään kunnan jätemaksusta. Jätehuoltoa ei kustanneta verovaroin. Kunnan on perittävä jätehuollosta maksua, jolla katetaan tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset mukaan lukien jätehuollon järjestämiseksi tehtävät investoinnit, jäteneuvonta, maksuttomat palvelut ja muun ohella kaatopaikkojen jälkihoito. Jätmaksuilla saa kerätä kohtuullista tuottoa, mutta jätelaitokset eivät jaa osinkoa omistajilleen (poikkeus Pirkanmaan Jätehuolto Oy). Jätmaksujen on perustuttava jätehuollon todellisiin kustannuksiin mukaan lukien pitkän aikavälin investoinnit. Jätehuollon asiakasmaksutuloja saa lain mukaan käyttää vain jätehuollon järjestämisestä aiheutuviin kuluihin.

Kunnan jätemaksun tulee vastata tarjottua palvelutasoa ja niiden tulee olla palvelutasoon nähden kohtuullisia niin, ettei sen eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai kunnan eri alueita aseteta perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan.

Jätelain 79:n 4 momentin viittaus hallintolain 41 § koskee vaikuttamismahdollisuuksien varaamista. Em. Jätelain ja hallintolain kohtien perusteella tulee niille tahoille, joihin viranomaispäätöksellä on huomattava vaikutus, varata vaikuttamismahdollisuus ennen päätöksen tekoa. Menettely koskee myös jätetaksojen valmistelua niissä tapauksissa, joissa taksoihin tai hinnaston rakenteeseen tehdään merkittäviä muutoksia. Kuuluttamatta jättäminen antaa mahdollisuuden päätöksestä valittamiseen menettelytapavirheen johdosta.

Talousarvion laadinta, jätehuollon taksat ja investoinnit

Kuntalain mukaan yhtymäkokouksen on hyväksyttävä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio edellisen vuoden loppuun mennessä (samassa yhteydessä hyväksytään kuntayhtymän taloussuunnitelma). Talousarvion laadinta aloitetaan keväällä siten, että alustava talousarvio hyväksytään lähetettäväksi lausunnoille omistajakuntiin kesäkuussa.

HSY:n jätehuollon TA-prosessin keskeinen osa on suoritevolyyymien (jäteastiatyhjennykset, vastaanotettavat jätemäärät, Sortti-asemien asiakasmäärät, jne.) huolellinen arviointi. Kukin jätehuollon yksikkö tuottaa alustavaa talousarviota varten huolellisen ennusteen/arvion tulevan vuoden suoritteista ja niihin liittyvistä tuotoista ja kuluista. Talousarviota

täydennetään HSY:n talous- ja hallintoyksikön tuottamilla luvuilla (mm. poistot, lainakulut, henkilöstökulut, inflaatiokehitys jne.). Talousarvion laatimisessa on pyritty siihen, että vuoden yli/alijäämä ei muodostu merkittäväksi (talouden tasapaino). Mikäli talousarvio osoittaa alijäämää, voidaan jätehuollon taksoihin esittää tarkistuksia jätelain säännökset huomioiden.

HSY:n talousyksikkö laatii ja ylläpitää ns. talousmallia, joka pyrkii huomioimaan pitkällä aikavälillä HSY:n ja toimialojen taloustilannetta ja mm. rahoitus- ja hinnantarkistustarpeita. Osana mallia on mm. investointien rahoitus. Jätehuollon toimiala laatii 10 vuoden investointiohjelman hyväksyttäväksi hallitukselle, joka päivitetään kahden vuoden välein. Talousarviossa oleva investointibudjetti perustuu investointiohjelman sisältöä käsitellä jätehuollon investointien johtoryhmässä sekä jäte- ja vesihuollon investointien johtoryhmässä. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii HSY:n toimitusjohtaja.

Päätöksenteko

HSY:n hallintosäännön mukaan (hyväksytty 30.6.2017) hallitus (8 §) valmistelee kuntayhtymän talousarvion, investointiohjelmat, talousarvion- ja suunnitelman ja strategian ja päättää maksujen yleisistä periaatteista, maksuista ja taksoista, joiden mukaan viranhaltija päättää vesi- ja jätehuollon maksuista. Hallintosäännön 61 §:n mukaan toimitusjohtaja esittelee kuntayhtymän omistajaohjausta, riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa, hallintoa, taloutta, henkilöstöä, strategioita, investointeja, maksuja ja taksoja koskevat sekä muut kuntayhtymää kokonaisuudessaan koskevat asiat sekä tukipalveluiden ja seutu- ja ympäristötiedon tulosalueita koskevat asiat. Toimialajohtajat esittelevät muut toimialaa ja sen toimintaa koskevat asiat. Toimitusjohtaja voi ottaa alaiselleen esittelijälle kuuluvan asian esiteltäväkseen.

Kunnalle kuuluvista tämän lain mukaisista jätehuollon viranomaistehtävistä huolehtii kunnan määräämä kuntalaissa (365/1995) tarkoitettu toimielin, kunnan jätehuoltoviranomainen.

Kunnassa jätehuoltoviranomaisen tehtäviä ovat muun ohella jätehuoltomääräysten antaminen, jätehuollon kuljetusjärjestelmästä päättäminen ja jätehuollon taksoista päättäminen. HSY-alueella jätehuoltoviranomaisena toimii HSY:n hallitus, eikä erillinen jätelautakunta, kuten lähes kaikissa muissa Suomen kunnissa, joissa kunnallisesta jätehuollosta vastaa joko kunta itse tai kuntien omistamat osakeyhtiömuotoiset jätelaitokset. Hallitus päättää vuosittain talousarvion ja suunnitelman hyväksymisen kanssa samanaikaisesti jätehuollon palveluhinnaston käyttöön ottamisesta lokakuussa seuraavan vuoden (TA-vuosi) osalta. Esittelijänä toimii HSY:n toimitusjohtaja, joka myös antaa ohjeet taksojen valmistelusta jätehuollon toimialalle.

Jätehuollon taksat 2019-2021

Vuonna 2019 sekajätteen astiatyhjennys hintoihin tuli 1,5 % korotus, Sortti-asemien taksoihin ei tehty korotuksia. Hinnoittelussa oli huomioitu palvelun kustannusvastaavuus sekä kannustavuus lajitteluun.

Alustavassa talousarviossa koskien taksaa 2020 (hallitus 14.6.2019) todetaan jätehuollon taksojen osalta seuraavaa: Jätehuollossa sekajäteastian tyhjennys hintaan on laskettu 2 % reaalikorotus. Korotustarve tarkentuu lopullisessa taloussuunnittelussa ns. ohjaavan taksan valmistuttua.

Taksapäätöksessä vuodelle 2020 astiatyhjennys hintoja ehdotettiin tarkistettavaksi toimitusjohtajan antamien valmisteluohjeiden mukaan seuraavasti ja hallitus hyväksyi esityksen:

- Sekajäteastioiden tyhjennys hintoja korotettiin 4,7 %
- Biojätteen astiatyhjennys hintoja alennettiin 3,8 %
- Kartonkiastioiden astiatyhjennys hintoja alennettiin 0,11 %
- Muovipakkausten astiatyhjennys hintoja alennettiin 12,8 %
- Sortti-asemien tiettyjen jätteiden vastaanotto hintoihin (palava sekajäte, kipsi ja eriste villat) hintoihin tuli 25 % korotus.

Vuosien 2019-2020 välillä jätteiden kuljetus- tai käsittelykustannuksiin ei ollut tullut sellaisia muutoksia, jotka olisivat edellyttäneet em. hintojen tarkistuksia. Vuoden 2020 jätehuollon talouden ylijäämä oli 8,2 miljoonaa euroa. Sekajäteastioiden tyhjennys hinnan ja Sortti-asemien tiettyjen jätejakeiden taksojen korotusten osalta jätelain edellyttämä kustannusvastaavuus ei toteutunut.

Alustavassa talousarviossa (hallitus 12.6.2020) todetaan jätehuollon taksojen 2021 osalta seuraavaa: jätehuollon myyntituottojen budjetoinnissa on hintoihin laskettu alustavasti 3,0 % reaalikorotus ja inflaatiovaikutus 1,3 talousarviovuodelle 2021. Lopullisesta talousarviosta päätettiin 9.10.2020 ja samalla hyväksyttiin myös jätehuollon hinnasto vuodelle 2021.

Lopullisessa talousarviossa oli budjetoitu hintamuutokset alustavasta talousarviosta poiketen niin, että sekajätteen hinta nousisi n. 10 % ja kierrätettävien jätelajien hinta laskisi n. 8 %. Mainituissa muutoksissa on huomioitu taksan ohjaavuus. Tarkastuslautakunta huomioi, missä vaiheessa omistajakaupungeilta on pyydetty lausunnot ja onko niissä jo huomioitu taksan ohjaavuus.

HSY:n jätehuollon asiakaskiinteistöistä, joita on yhteensä noin 80 000 suurin osa eli noin 61 000 kiinteistöä on alle viiden huoneiston kiinteistöjä kuten omakotitaloja. Näiden kiinteistöjen jätemaksut nousivat lähes 10 % ilman että palvelutaso muuttui. Kiinteistöjä, joissa on 5-9 huoneistoa, on alueella n. 3 250 kpl. Näiden kiinteistöjen jätehuoltomaksut nousivat lähes 50 % yhdessä taksapäätöksen ja uusien jätehuoltomääräysten myötä. Suurien vähintään 10 huoneiston kiinteistöjen maksut alenivat. Näitä kiinteistöjä erilliskeräysvelvoitteet koskivat jo ennen vuotta 2021 (ei muovipakkaukset), joten näiden kiinteistöjen osalta hintaohjaavuus jää vaikutukseltaan vähäiseksi tai sitä ei ole lainkaan.

Taksan ohjaavuuden vaikutukset jätelajien tyhjennyksiin ja jätehuollon tuottojen kehitykseen voidaan todentaa jälkikäteen.

Seuraavassa kuvassa on esitetty hintaesimerkkejä eri kiinteistöille. Alle 5 huoneiston kiinteistöt voivat harventaa tyhjennysrytmiä tai tehdä kimppasopimuksia halutessaan. 5-9 huoneiston kiinteistöillä palveluvalikoima laajenee ja uusia jätelajeita tulee 5 lisää.

Nelilokeroastia on saatavilla alle 5 huoneiston kiinteistöillä 1.1.2022 alkaen. 1-4- huoneiston kiinteistöjen palvelutaso ei muutu vuonna 2021, joten näiden kiinteistöjen osalta hinnoittelua ei vastaa palvelutasoa ei palvelun järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Hintaesimerkit erilaisille kiinteistöille

Kiinteistötyyppi	Vuosihinta 2020	Vuosihinta 2021	Muutos %	Muutos euroissa (vuodessa)	Kust./huoneisto (vuodessa)
Omakotitalo	220,48	241,23	+ 9,4	+ 20,75	241,23
4 huoneistoa	612,56	671,37	+ 9,6	+ 58,81	167,84
5 huoneistoa	612,56	899,23	+ 46,8	+ 286,67	179,85
10 huoneistoa	1735,76 (1621,98)	1603,94	- 7,6 (- 1,1)	- 131,82, (- 18,04)	160,39
20 huoneistoa	1950,10 (1749,38)	1721,15	- 11,7, (- 1,6)	- 228,95, (- 28,23)	86,06
40 huoneistoa	3813,26 (3612,54)	3652,66	- 4,2, (+ 1,1)	- 160,6, (+ 40,12)	91,32
80 huoneistoa	7978,62 (7135,70)	7466,32	-6,4, (+ 4,6)	-512,3, (+ 330,62)	93,33

- Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että hinnoittelun ja taksojen muutosten perusteet tulisi avata selkeästi, jotta asiakkaat voivat muodostaa helpommin käsityksen syistä, jotka johtavat muutoksiin. Jätehuollon kustannusten ja taksojen kehitystä tulee seurata lähivuosina. Hinnoittelussa tulisi ottaa selkeämmin huomioon asukkaiden yhdenvertainen kohtelu asumismuodosta riippumatta.

- Tarkastuslautakunta toivoo, että taksamuutoksien valmistelussa kiinnitettäisiin huomiota kuulemismenettelyn käyttöön.

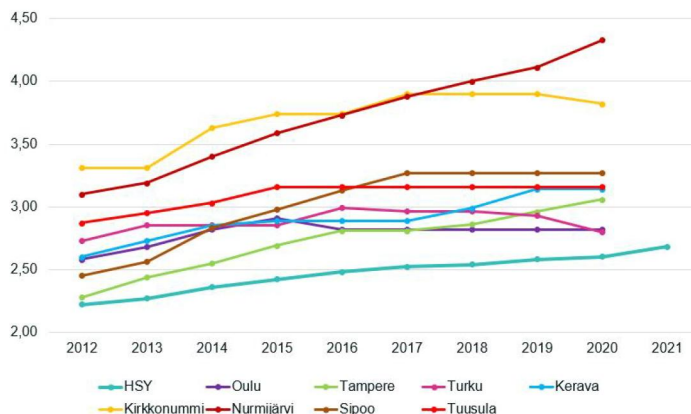
4.5.2 Vesihuollon hinnasto ja maksujen muodostuminen

Vesihuollon ja huleveden viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle. Vesihuoltolaitoksen tulee periä vesihuollosta käyttömaksua. Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän veden ja poisjohdettavan jäteveden määrän ja laadun perusteella. Lisäksi laitos voi periä liittymismaksua ja perusmaksua sekä muita maksuja laitoksen toimittamista palveluista. Kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista. Vesihuollolle on tilikausittain laadittava tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot.

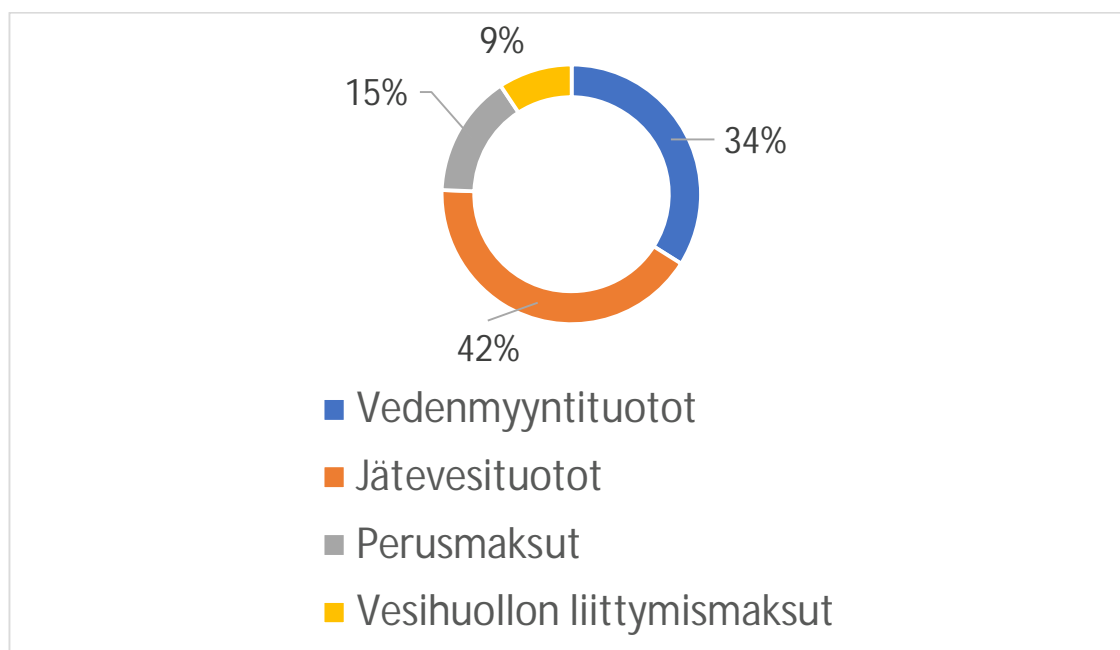
Viimeisin muutos vesihuollon hinnastoon astui voimaan vuoden 2021 alusta. Talousmallin 2020 mukaan reaalikorotus olisi 2 %, inflaation 1,1 %, kompensatio omistajakunnille maksettavasta peruspääoman korosta 0,9 % eli yhteensä korotus olisi 4 %. Hallitus päätti kokouksessaan 9.10.2020 vuoden 2021 maksuista ja palvelumaksuhinnastosta. Hintoja tarkastettiin maksurakenteen pysyessä ennallaan. Päätetty hinnankorotus oli talousmallissa esitettyä maltillisempi, 2,7 %

Oheisessa kuvassa on vertailtu käyttömaksujen muutoksia HSY:n, suurimpien kaupunkien ja naapurikuntien välillä. HSY:n maksu on edullisin verrattuna näihin myös pidemmällä aikavälillä.

Käyttömaksujen muutokset 2012 – 2020 Vertailu HSY, suuret kaupungit ja naapurikunnat

Kun tarkastellaan eri maksujen osuutta vesihuollon tulokertymästä vuonna 2020, merkittävimmät tulolähteet muodostavat jätevesi- ja vedenmyyntituotot.

Vesihuollon taksarakenteen kokonaistarkasteluun liittyvät ainakin erilaiset asuntotyypit. Eri asuntotyypeille on eri kerroin, mutta kertoimissa ei huomioida eri vedenlaatuja kuluttajille. Mitä suurempi rakennus on, kasvaa myös perusmaksu. Sitä, että eri kiinteistöille on eri kerroin, voidaan pohtia. Erilaiset kiinteistötyypit edellyttävät erilaisen panostuksen vesihuollon rakentamiseen, tässä suhteessa kerrostalo on ns. kannattavin talotyyppi. Vedenkulutukseen voivat vaikuttaa myös asujien profiili ja vesikalusteiden ikä.

4.6 Hulevedet

Toimialajohtaja esitteli tarkastuslautakunnalle hulevesien hallinnan kokonaisuutta kokouksessa 9.3.2021.

4.6.1 Hulevesien hallinnan vastuut

Maankäyttö- ja rakennuslaki (22.8.2014/682) sisältää hulevesiä koskevia erityisiä säännöksiä ja vesihuoltolaissa (22.8.2014/681) on säännöksiä koskien huleveden viemäröinnin järjestämisestä ja hoitamisesta. Kaupungit vastaavat huleveden hallinnan kokonaisuudesta omalla alueellaan. Kaupunki esimerkiksi laatii hulevesiohjelman ja huolehtii yleisten alueiden hulevesien hallinnasta, kuten katujen kuivauksesta ja tulvareiteistä. Lisäksi kaupungit huolehtivat kunnan hulevesijärjestelmän rakentamisesta sekä kunnossapidosta. Kunnan hulevesijärjestelmään kuuluvat esimerkiksi avo-ojat ja viivytyrakenteet. HSY huolehtii huleveden runkoviemäriverkoston rakentamisesta ja kunnossapidosta erikseen määritellyllä huleveden viemäröintialueella.

Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa rakennuksen kuivatuksesta ja kiinteistöllä muodostuvien hulevesien hallinnasta. Hulevettä voidaan imeyttää ja viivyttää sekä johtaa hulevesi hallitusti HSY:n hulevesiviemäriin tai kunnan hulevesijärjestelmään. Kiinteistön tulee liittyä HSY:n hulevesiviemäriin, jos se sijaitsee huleveden viemäröintialueella.

HSY:n ja jäsenkuntien vastuunjako vesihuollossa on määritelty puitesopimuksessa kuntatekniikan yhteistyöstä HSY:n ja sen jäsenkuntien kesken (ns. KT-sopimus, 2015). Tätä sopimusta täydentää yhtenä tarkentavana sopimuksena Hulevesisopimus (2018). Sopimus on laadittu erikseen jokaisen jäsenkunnan kanssa. Hulevesisopimuksella HSY ja jäsenkunnat ovat sopineet vesihuoltolain (119/2001) 17 a §:n mukaisesti huleveden viemäröinnin järjestämisestä sekä vastuunjaosta HSY:n ja jäsenkuntien välillä. Kaupungit päättävät HSY:n huleveden viemäröintialueet vuosittain. Onnistunut hulevesien hallinta edellyttää tiedon jakamista HSY:n ja kaupunkien välillä. HSY:n, Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kesken onkin toteutettu yhteinen hulevesitiedonhallinta-hanke. Hankkeen tavoitteina ovat määritellä tarpeelliset hulevesiin liittyvät aineistot ja niiden tietosisältö ja laajentaa ja tarkentaa kuntayhtymän ja jäsenkuntien hulevesitietoa. Lisäksi toteutetaan rajapinnat/tietojärjestelmä, joiden kautta voidaan tarkastella, ladata ja käsitellä HSY:n ja jäsenkuntien hulevesien hallintaan liittyviä aineistoja yhtenä kokonaisuutena paikkatietona.

4.6.2 Huleveteen liittyvät tuotot ja kulut ja maksujen muodostuminen

Vesihuoltolain 20.1 §:n mukaan huleveden viemärointi tulee eriyttää kirjapidossa vesihuollon muista toiminnoista. Kirjanpidon eriyttäminen voidaan tehdä laskennallisesti. Hulevedestä laaditaan tilinpäätökseen erillinen tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma. Tuloslaskelman tulot ovat maksutuloja asiakkailta ja kaupunkien kustannusosuuksia. Asiakasmaksuina HSY perii huleveden osalta seuraavia hinnastojen mukaisia maksuja:

- Huleveden perusmaksua, jos kiinteistö sijaitsee huleveden viemärintialueella tai sekaviemärintialueella tai on liittynyt HSY:n hulevesiviemäriin huleveden viemärintialueen ulkopuolelta. Perusmaksun suuruus määritellään kiinteistötyypin ja kerrosalan perusteella.
- Liittymismaksua, joka oikeuttaa liittymään HSY:n verkostoon. Liittymismaksun perusteena on kiinteistön kerrosala ja käyttötarkoitus
- Liittymisen työmaksut palvelumaksuhinnaston mukaan.

Kaupunkien osuutta kustannuksista on käsitelty hulevesisopimuksessa. HSY perii vesihuoltolain 19 a §:n mukaisesti jäsenkunnilta kustannuksia vastaavan ja yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaisen maksun yleisiltä alueilta vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin johdettavan huleveden viemäroinnistä. Maksu yleisten alueiden huleveden viemäroinnistä määräytyy HSY:n hulevesikustannusten ja yhteisesti sovittavan yleisten alueiden pinta-alan prosenttiosuuden perusteella (sopimuksen teon hetkellä 22%). Maksu perittiin jäsenkunnilta ensimmäisen kerran vuonna 2019. Maksun keräämisen aloittaminen porrastettiin niin, että v. 2019 laskutettiin maksusta 1/3, v. 2020 2/3 ja v. 2021 maksu laskutetaan täysimääräisenä. KT-sopimuksen seurantaryhmä käsittelee korvauksen perustana olevat laskelmat vuosittain.

HSY:n laskennallisia toimintakuluja ovat hulevesiverkon kunnossapito ja huolto, investointien koordinoitutyö ja osuus hallinnon yleiskuluista. Rahoituskuluihin kohdistetaan hulevesiverkkoa koskeva osuus jäsenkuntalainoista muista ulkopuolisista lainoista. Poistot määräytyvät hulevesiverkon vuosi-investointien ja käyttöomaisuuden tasearvon mukaan.

Tuloslaskelma

x 1000 eur	TP 2020	TP 2019
TOIMINTATUOTOT	15 933	13 437
TOIMINTAKULUT	-6 055	-5 764
TOIMINTAKATE	9 878	7 673
Rahoituskulut	-8 321	-9 096
VUOSIKATE	1 558	-1 423
Poistot	-17 032	-12 847
TILIKAUDEN TULOS	-15 475	-14 270

Sekä tilikausien 2019 ja 2020 huleveden viemäröintiin liittyvät tuloslaskelmat ovat tappiollisia. Jatkossa pyritään hulevesimaksujen alikatteisuuden korjaamiseen pidemmällä aikavälillä parantamalla maksujen kustannusvastaavuutta.

5 Henkilöstökertomus

Tarkastuslautakunta on osana arviointityötään tutustunut HSY:n henkilöstökertomukseen ja henkilöstöjohtaja esitteli kokouksessa 23.3.2021 henkilöstöön liittyviä keskeisiä tunnuslukuja ja HSY:n strategian 2025 mahdollistajapäämäärää ”Hyvän työelämän kehittäjä”.

Päämäärään liittyivät seuraavat osa-alueet:

- Edistämme hyvää johtamista ja esihenkilötyötä
- Edistämme henkilöstön työtyytyväisyyttä kehittämällä työ- ja vuorovaikutuskulttuuria
- Panostamme osaamisen kehittämiseen ja uudistumiseen

5.1 Kehittäminen

Henkilöstökertomuksessa on käsitelty mm. kehittämistoimenpiteitä ja henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja. Johtamisjärjestelmä 2020 -hankkeessa johtamisjärjestelmän selkeyttämistä ja kehittämistä jatkettiin keskittymällä hankintojen, digitalisaation, investointien, teknisen asiakaspalvelun ja asiantuntijapalveluiden organisointiin ja uudet toimintamallit otetaan vaiheittain käyttöön vuoden 2021 aikana. Lisäksi Lean-konseptia hyödynnetään vuoden 2021 aikana tunnistettuihin prosesseihin ja niiden kehittämistarpeisiin.

Yksi Hyvä työelämän kehittäjä- mahdollistajapäämäärän teema strategiassa on osaamisen kehittäminen ja vuonna 2020 keskityttiin vahvasti digiosaamisen kehittämiseen.

Käytännössä järjestettiin koko henkilöstölle Office 365- koulutuksia ja ICT-järjestelmien kehittämiseen liittyvää osaamista vahvistettiin järjestämällä ohjelmistotuotannon perusteet-pilottikoulutus ja jakamalla tietoa ja kokemuksia järjestelmähankkeista

projektikoordinaatiofoorumilla. Myös tietoturvaan liittyvää ohjeistusta jaettiin säännöllisesti mm henkilöstön infotilaisuuksissa.

Kaikilla vakituisessa työsuhteessa olevilla HSY:läisillä oli mahdollisuus osallistua oppisopimuskoulutus-ohjelmaan, jossa tuotekehitystyön erikoisammattitutkinto toimi työkaluna muun muassa yhdessä tekemiseen ja verkostoitumiseen. Koulutuksen painopiste oli yhdessä tekemisessä ja eri toimintojen välisen yhteistyön kehittämisessä.

Työnantajakuvan parantamisen teema on ollut käynnissä vuodesta 2019. Teemaan sisältyvät kolme osa-aluetta: henkilöstö työnantajakuvan rakentajana, organisaation osaaminen esille ja oppilaitosyhteistyön kehittäminen.

5.2 Pulssi-kysely

Henkilöstökertomuksessa käsitellään vuonna 2020 henkilöstölle toteutetun Pulssi-kyselyn tuloksia. Pulssi-kysely on ollut jatkoa 2019 tehdylle henkilöstökyselylle ja sen tavoitteena oli seurata strategiassa asetettujen kriittisten mittareiden ja henkilöstökyselyssä (2019) esiin tulleiden kehittämiskohteiden muutosta ja kehittymistä. Pulssi-kyselyn vastausprosentti 67 %, mikä oli 20 % vähemmän kuin edellisen henkilöstökyselyn vastausprosentti.

Pulssi-kyselyn mukaan eniten parantunut tekijä oli yhteistyön parantuminen eri yksiköiden välillä. Työilmapiiri lähimmässä työyhteisössä arvioitiin koko kyselyn parhaaksi tekijäksi. Oman esihenkilön toiminta (väittämät ”lähiesihenkilö ottaa huomioon näkemykseni ja mielipiteeni” ja ”lähiesihenkilö suhtautuu myönteisesti aloitteisiin ja ideoihini”) olivat saaneet parhaimpia arvosanoja myös edellisessä henkilöstökyselyssä. Kyselyn perusteella heikentymistä oli tapahtunut tiedonkulussa eri yksiköiden välillä samoin kuin yhteisten pelisääntöjen noudattamisessa ja johdon ja henkilöstön keskinäisen arvostuksessa ja luottamuksessa. Myös henkilöstökyselyssä 2019 yhteisten pelisääntöjen noudattaminen oli arvioitu yhdeksi heikoimmista tekijöistä. Pulssi-kyselyn heikoimmaksi tekijäksi arvioitiin väittämä ”Luotan HSY:n johdon toimintaan”.

Yli puolet Pulssi-kyselyn vastaajista oli sitä mieltä, että HSY:n valituissa kehityspisteissä ei ollut tapahtunut muutosta vuoden aikana.

- Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että johdon ja henkilöstön väliseen kommunikaatioon tulee panostaa edelleen yhtenä keinona rakentaa luottamusta.

5.3 HSY:n henkilöstö

HSY:n henkilöstömäärä 31.12.2020 oli 792 henkilöä. Henkilöstömäärä lisääntyi 18 työntekijällä edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Henkilöstörakenteessa huomioiden myös ikärakenne, ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia verrattuna edelliseen vuoteen. Sukupuolijakauma on kehittynyt hitaasti tasaisempaan suuntaan. HSY:llä työskentelee verrattaen pitkiä työuria kuntayhtymässä tehneitä henkilöitä, jopa yli 40 vuoden palvelussuhteita löytyy. Lähtövaihtuvuus eli päätyneiden palvelussuhteiden määrä suhteessa vakituiseen henkilöstöön on laskenut edellisvuodesta n. 1,5 %-yksikköä ja oli 4,7 %. Vakituksen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä oli 89 %. Kuntayhtymässä hyödynnetään lähtökyselyitä henkilön vaihtaessa työpaikkaa. Työpaikan vaihtotilanteissa ei ole käytössä palkkaneuvottelumekanismia kilpailevan palkkatarjouksen laatimiseksi johtuen organisaation luonteesta.

Sairauspoissaolopäivien lukumäärässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuosina 2018- 2020, lukumäärä on ollut n. 14. Työterveyshuollon kustannukset nousivat verrattuna aiempaan vuoteen erityisesti koronaan liittyvien kustannusten takia. Pandemian alkuvaiheesta loppuvuoteen 2020 saakka koronatestejä tehtiin runsaasti työterveyshuollon toimesta, lisäksi työterveyshuolto on tuottanut viikkotasolla kattavaa raportointia koronatilanteen kehittymisestä niin HSY:n sisäisesti kuin laajemmastakin näkökulmasta.

6 Strategian toteutuminen

Talousjohtaja esitteli kokouksessa 23.3.2021 strategisten tavoitteiden toteutumaa. Strategisista tavoitteista oli toteutunut 23 kpl ja 9 tavoitetta oli jäänyt toteutumatta. Verrattuna edelliseen tilikauteen strategisten tavoitteiden saavuttamisessa onnistuttiin paremmin tilikaudella 2020. Edellisellä tilikaudella saavuttamatta jäi lähes puolet tavoitteista, mutta tilikaudella 2020 noin kolmannes. Tavoitteilla mitataan neljän strategisen päämäärään toteutumista, joita ovat ympäristövastuu ja resurssitehokkuuden edelläkävijä, korkea toimintavarmuus, sujuvat palvelut ja vakaa talous.

6.1 Ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä

Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020	
1. Ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä	Kasvihuonekaasupäästöt HSY:n omassa toiminnassa ja ulkoisissa palveluissa	CO2 päästöt 159 100 t CO2-ekv	● Toteutui (121 000 t CO2-ekv)	
		100 % jätehuollon kuljetusurakkakilpailutuksissa on vaatimuksena vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttö	● Toteutui (100 %)	
		Ämmässuon kaatopaikkojen CH4-hajapäästöt 10% vähemmän kuin v. 2017	● Toteutui (Kaatopaikkojen CH4 hajapäästöt 45 % pienemmät kuin v. 2017 verrattuna)	
	HSY:n tuottaman uusiutuvan oman energiatuotannon suhde kulutukseen	N2O mallinnuksen simuloinnin vaihe 1, Aktiivieteprosessin testaukset		● Toteutui (100 % Koeajot toteutuivat suunnitellusti, työ jatkuu v 2021)
		Kp-kaasun keräysjärjestelmän ja kaasuvoimalan käyttöaste yli 90%		● Toteutui (käyttöaste 97 %)
		Biokaasulaitoksen ja -voimalan käyttöaste yli 90%		● Toteutui (käyttöaste 97 %)
		Kp-kaasun ja biokaasun hyötykäyttöaste vähintään 90%		● Toteutui (hyötykäyttöaste 96,2 %)
	Jätteen, materiaalien ja ravinteiden kierrätys- ja materiaalihyötykäyttöaste	Vesihuollon energiaomavaraisuus 79%		● Ei toteutunut (74 %)
		Kotitalousjätteen kierrätysaste 46 %		● Toteutui (46 %)
	Ravinne- ja haitta-ainekuormitus: Ravinteiden ja haitta-aineiden esiintymis- ja poistoaste	RAVITA uutolaitteiston pilotin operoinnin optimointi		● Ei toteutunut (RAVITA:n uutolaitteiston vesikoeikäyttö on tehty. Uuton operoinnin optimointia ei ole käynnistetty)
		Fosforikuormitus mereen enintään 38 t/a ja typpikuormitus enintään 1200 t/a		● Toteutui (P 29,11 t/a ja N 1134 t/a)
		Ämmässuolle sijoittuva huleveden kalvusodatuslaitteisto asennettu ja koekäyttö suoritettu.		● Toteutui (Otettiin käyttöön 14.2.2020. Jätevesiviemäriin johdettavaa vesimäärää on saatu pienennettyä n. 75 %. Puhdas vesi johdetaan maastoon ja rejekti viemäriin.)

Ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden päämäärään liittyi lukumääräisesti useita tavoitteita, joista jäi toteutumatta vain kaksi tavoitetta, vesihuollon energiaomavaraisuuden tavoite ja Ravita- laitteiston optimointi. Vesihuollon energiaomavaraisuus jäi asetetusta tavoitteesta 5 prosenttiyksikköä. Vesihuollon energiaomavaraisuus oli myös laskenut edellisestä vuodesta 4 prosenttiyksikköä. Vanhankaupungin laitoksella tehtiin remontteja ja vesiä jouduttiin ohjaamaan Pitkäkosken kautta, jonne pumppaaminen vaati energiaa.

6.2 Korkea toimintavarmuus

Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Vakavien häiriötilanteiden määrä, niihin varautuminen ja hallinnan onnistuminen	Raportoidaan ja tilastoidaan ohjeiden mukaisesti	● Toteutui (Ei yhtään vakavaa häiriötilannetta)
Osuus HSY:n toiminta-alueen vedenkäyttäjistä, jolla vedenjakelu on varmistettu toisistaan riippumattomilla yhteyksillä	Yli 40%	● Ei toteutunut (37 %)
Riskiarvioinnin riskiluku HSY:n riskienhallintaprosessin mukaisesti	Riskilukuindeksin seuranta käytössä kokonaisvaltaisessa riskienhallinnassa	● Toteutui (Riskilukuindeksi pieneni 2,8%, tavoite oli 10 %)

Korkean toimintavarmuuden tavoitteiden toteutumiseen vaikutti se, että Hiekkaharjun uutta vesitornia ei ole vielä otettu käyttöön. Uuden vesitornin käyttöönoton myötä päästään 45% tasolle toisistaan riippumattomissa yhteyksissä.

6.3 Sujuvat palvelut

Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Asiakastytyväisyys	Asiakastytyväisyyden mittaamisen mallia toteutetaan ja avainmittarien säännöllinen raportointi käytössä	● Toteutui
Asiakaskontaktien vasteaika	Asiakaskontaktien vasteaika enintään 5 arkipäivää	● Toteutui
Reklamaatioiden vasteaika	Reklamaatoratkaisun vasteaika on 90 %:ssa reklamaatoratkaisuista alle 15 arkipäivää	● Ei toteutunut

Digitaalisten palvelujen ja asiakasviestinnän laatu ja käyttöaste kaikissa kanavissa (laatu = käytettävissä 24/7 ja saavutettavissa saavutettavuusdirektiivin mukaisesti)	< 40 % vesimittari-ilmoituksista tulee ei digitaalisesti (muutoin kuin etäluennan tai suoraan laskutusjärjestelmään linkitetyn asiakasportaalin kautta)	● Toteutui (<24 % vesimittari-ilmoituksista tulee ei digitaalisesti)
	< 50 % jätepalvelutilauksista ei digitaalisesti, edellyttää jätehuollon tietojärjestelmän käyttöönottoa	● Ei toteutunut
	Sosiaalisen median kanavat käytössä asiointikanavina ja digitaalisten tietopalvelujen käytettävyyttä on parannettu	● Toteutui (Sosiaalisen median kanavat ovat käytössä ja käytettävyyttä on parannettu mm. verkkosivupäivityksellä)
Palvelujen vasteajat ja oikea-aikaisuus	Liitoskohtalausunnoista tilataan yli 90% sähköisesti asiakasportaalinkautta ja liitoskohtalausunnon palvelun vasteaika on keskimäärin 4 viikkoa.	● Toteutui (100 %)
	Jäteastoiden tyhjennysten valituspromille 0,14	● Toteutui (0,06)

Reklamaatioiden vasteaikaan liittyvä tavoite ei toteutunut edellisen vuoden tapaan, samoin kuin ei jätepalveluiden digitaalisen tilaamisen osuus. Reklamaatioita käsitellessä ensimmäinen kuittaus vastaanotosta tulee asiakkaalle piankin, mutta ratkaisu voi vaatia enemmän aikaa. Digitaalisten tilausten osuudessa ei päästy tavoitteeseen, koska sako -ja umpikaivolietteen liittyvät palvelut tilataan puhelimitse. Digitaalinen tilaaminen vaatii uuden järjestelmän käyttöönoton, tähän liittyvä tietojärjestelmäprojekti on käynnissä.

6.4 Vakaa talous

Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Omavaraisuusaste	Vesihuolto 25%	● Toteutui (25,0 %)
	Jätehuolto 34%	● Toteutui (39,5 %)
Tuottavuus	79,0 €/as (Inflaatiokorjattu ja oikaistu suurilla kertakustannuksilla)	● Ei toteutunut (81,3 €/as)
- Vesihuollon toimintamenot/jäsenkaupunkien asukasmäärä	159 €/tn	● Ei toteutunut (186,3 t €/tn)
- Jätehuollon toimintamenot/käsitelty jätemäärä	15,2 %	● Toteutui (15,1 %)
- Hallinnon ja tukitoimintojen toimintamenojen osuus HSY:stä		
Saneerausvelan määrä Laadullisen ja määrällisen tarkastelun yhdistelmä (vuotavuus, vaikuttavuus, kunto)	Velka ei kasva	● Ei toteutunut
Lasketun vesimäärän suhde verkostoon pumpattuun vesimäärään	81%	● Ei toteutunut (79 %)
Hankinnat	Hankintakorin kustannustaso laskee 1 % v. 2017 tasosta reaalisesti	● Toteutui -3,5 %
- Tehokkuus → hankintakorin yksikköhinta eli painotettu indeksi		
- Elinkaaren aikainen kestävyys → käyttö- ja kunnossapitokustannukset sekä energiatehokkuus koko elinkaaren aikana	Vakiinnutetaan 2019 testattujen ja hyväksi havaittujen elinkaarilaskentamallien käyttö	● Toteutui

Positiivisena havaintona edelliseen tilikauteen verrattuna nyt sekä vesihuollon ja jätehuollon omavaraisuusasteelle asetetut tavoitteet oli saavutettu. Vesihuollon omavaraisuusasteen tavoitetasoa oli laskettu yksi prosenttiyksikkö ja se oli saavuttanut juuri tavoitteensa, laskien kuitenkin 0,9 prosenttiyksikköä. Jätehuollon omavaraisuusasteelle asetettua tavoitetta oli nostettu kaksi prosenttiyksikköä ja omavaraisuusaste oli noussut 3,2 prosenttiyksikköä edellisestä tilikaudesta.

Jätehuollon tonni- ja vesihuollon asukaskohtaisesti lasketut toimintamenot jäivät tuottavuudelle asetetusta tavoitteesta ollen liian korkeat, mutta hallinnon ja tukitoimintojen menojen osuudelle koko HSY:n menoista asetettua tavoitearvoa ei ylitetty ja tavoite

saavutettiin. Laskutetun vesimäärän suhteessa verkostoon pumpattuun vesimäärään ei tapahtunut merkittäviä muutoksia edellisvuoteen verrattuna. Tavoitetta ei saavutettu mutta toteutunut osuus on ollut molempina vuosina lähellä asetettua tavoitearvoa.

Hankintojen tuottavuuteen liittyvät molemmat tavoitteet saavutettiin positiivisena muutoksena edellisvuodesta. Saneerausvelan kasvuun liittyvää tavoitetta ei saavutettu.

7 Talousarvion toteutuminen

7.1 Määrärahat ja tuloarviot

Yhtymäkokous hyväksyi 15.11.2019 HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2020 - 2022 sekä talousarviovuotta 2020 koskevat sitovat määrärahat ja tuloarviot. Yhtymäkokous 13.11.2020 hyväksyi sitovien investointimäärärahojen muutoksen. Taulukossa on esitetty luvut yhtymäkokouksen hyväksymä muutos huomioiden. Vuoden 2020 sitovat määrärahat eivät ylittyneet.

euroa	TP 2020	TA 2020 Muutosten jälkeen	Ero/euroa	TP/mTA %
HSY				
Toimintakulut	178 973 958	190 487 901	-11 513 943	94,0 %
Investointimenot *) (netto)	281 479 439	284 704 000	-3 224 561	98,9 %

*) Sitovat investointimenot ovat investointeja, joista on vähennetty poistojen perustana käytettävää hankintamenoa pienentävät ulkopuoliset rahoitusosuudet.

7.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

7.2.1 Vertailu talousarvioon

x 1 000 eur	TP 2020	TA 2020	Ero TP-TA	Tot-% TP/TA	TP 2019
TOIMINTATUOTOT (+)	388 454	374 594	13 860	103,7 %	379 772
Myyntituotot	378 024	364 577	13 447	103,7 %	370 145
Vedenmyyntituotot	89 823	89 481	342	100,4 %	89 427
Jätevesituotot	108 415	107 673	742	100,7 %	108 360
Perusmaksut	40 437	39 513	924	102,3 %	39 156
Vesihuollon liittymismaksut	24 207	16 500	7 707	146,7 %	21 064
Jätteen kuljetusmaksut	80 041	77 463	2 578	103,3 %	77 216
Jätteen käsittelymaksut	12 562	12 588	-26	99,8 %	13 479
Muut Myyntituotot	22 538	21 359	1 179	105,5 %	21 442
Kuntaosuudet	4 140	4 140	0	100,0 %	4 100
Maksutuotot	342	320	22	106,9 %	315
Tuet ja avustukset	1 345	1 614	-269	83,3 %	1 515
Muut toimintatuotot	4 603	3 943	660	116,7 %	3 696
Vuokratuotot	1 989	2 712	-723	73,3 %	2 888
Muut toimintatuotot	2 614	1 231	1 383	212,3 %	808
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 258	2 300	-42	98,2 %	2 226

TOIMINTAKULUT (-)	-178 974	-190 488	11 514	94,0 %	-183 461
Henkilöstökulut	-47 143	-48 676	1 533	96,9 %	-45 760
Palkat ja palkkiot	-38 319	-39 567	1 248	96,8 %	-37 132
Henkilösivukulut	-8 824	-9 109	284	96,9 %	-8 628
Palvelujen ostot	-92 066	-101 426	9 359	90,8 %	-88 320
Jätteen kuljetuspalvelujen ostot	-31 796	-31 669	-127	100,4 %	-30 305
Muiden palvelujen ostot	-60 271	-69 757	9 486	86,4 %	-58 016
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 054	-29 127	1 073	96,3 %	-28 994
Ostot tilikauden aikana	-27 992	-29 127	1 135	96,1 %	-28 965
Varastojen muutos	-63	0	-63	-	-29
Pakollisten varausten muutos	2 590	2 714	-124	95,4 %	-6 029
Muut toimintakulut	-14 300	-13 974	-326	102,3 %	-14 357
Vuokrat	-8 944	-10 193	1 249	87,7 %	-9 289
Jätevero	-90	-196	106	46,2 %	-207
Muut toimintakulut	-5 265	-3 585	-1 681	146,9 %	-4 861
TOIMINTAKATE	211 737	186 406	25 331	113,6 %	198 537
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-64 434	-66 609	2 175	96,7 %	-66 787
Korkotuotot	0	0	0	-	0
Muut rahoitustuotot	2 053	1 000	1 053	205,3 %	1 437
Korkokulut	-66 276	-67 609	1 333	98,0 %	-68 053
<i>Perustamislainojen korot jäsenkunnille</i>	-62 036	-62 036	0	100,0 %	-62 777
<i>Muut korkokulut</i>	-4 241	-5 573	1 332	76,1 %	-5 277
Muut rahoituskulut	-210	0	-210	-	-171
VUOSIKATE	147 304	119 797	27 507	123,0 %	131 750
POISTOT	-117 122	-107 517	-9 605	108,9 %	-101 998
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	-	0
TILIKAUDEN TULOS	30 181	12 280	17 902	245,8 %	29 751
Poistoeron muutos	592	592	0	100,0 %	592
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	0	0	-	0
Tuloverot	-2 183	-893	-1 290	244,4 %	-1 457
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	28 591	11 979	16 612	238,7 %	28 887

Toimintatuottoja kertyi 388,5 miljoonaa, 13,7 miljoonaa talousarviota enemmän. Vesihuollon käyttö- ja perusmaksut ylittivät talousarvion 1,8 milj. eur, volyymin ollessa arvioitua hieman suurempi. Rakentamisen ennakoidusta hidastumisesta huolimatta liittymismaksuja kertyi 7,7 milj. eur arvioitua enemmän. Asuinrakentaminen jatkui edelleen vilkkaana ja kerrostalorakentamisen liittymismaksut kasvoivat edellisestä vuodesta yli 30%. Koronakevät näkyi ahkerana pihakunnostuksena ja multa- ja kompostituotteiden myynti ylitti talousarvion 0,3 milj. eur. Yleisten alueiden hulevesikorvausta laskutettiin sopimuksen toisena vuonna 4,8 milj. eur. Tämä oli huomioitu talousarviossa sekä jäteveden käyttömaksun hinnoittelussa. Harjutorin putkikirikosta vakuutusyhtiö maksoi korvausta 1,2 milj. eur.

Jätehuollon toimintatuottoja kertyi vuonna 2020 yhteensä 101,1 milj. euroa, joka on 1,7 milj. euroa talousarviota korkeampi. Kiinteistöjen jätteenkuljetuspalveluiden tulot olivat 80,2 milj. euroa ja ylittivät talousarvion noin 2,7 milj. eurolla. Myös Sortti-asetoiminnosta saatiin asiakasmäärän kasvusta johtuen noin 0,8 milj. euroa enemmän tuottoja kuin talousarviossa. Toimintatuotot jäivät jätteenkäsittelypalveluiden osalta 1,7milj. eur talousarviota pienemmiksi. Syinä olivat muun muassa käsitellyn biojätteen määrän väheneminen, biojätteestä tuotetun biokaasumäärän pieneneminen ja siitä johtuva sähkön tuotannon lasku, sekä myös kaatopaikkakaasun määrän ja siitä tuotetun sähkön myynnin lasku. Lisäksi kuonaa käsiteltiin merkittävästi vähemmän, joten syntyvä metallimäärä laski ja metallin maailmanmarkkinahinnat olivat alhaisella tasolla.

Seutu- ja ympäristötiedossa hanketukirahoitusta saatiin 0,1 miljoonaa budjetoitua vähemmän, mikä johtui pandemiatilanteen aiheuttamista muutoksista kansainväliseen CIRCuIT-hankkeeseen.

Toimintakulut olivat 179,0 miljoonaa, 11,5 miljoonaa talousarviota vähemmän. Vesihuollon toimintakulut olivat 98,5 milj.eur, mikä alitti talousarvion 7,1 milj.eur. Henkilöstökulut jäivät alle talousarvion rekrytointiivieiden takia. Dämmanin vedenpuhdistuslaitos purettiin, mikä toteutettiin arvioitua pienemmillä kustannuksilla. Lisäksi Finnoon pilaantuneiden maiden kunnostustyö ei toteutunut vielä vuonna 2020 talousarvion mukaan, vaan siirtyy eteenpäin. Näistä kummastakin on tehty aiemmin ympäristövaraus. Henkilöstöpalvelut alittivat talousarvion, mikä johtunee koronan rajoittamista matkustus- ja kokouskuluista sekä tuetun lounasruokailun vähenemisestä. Energiakuluissa säästettiin sekä sähköhinnoissa että kulutuksessa. Viikinmäen sähkön omavaraisuus oli korkealla tasolla. Vahingonkorvauskulut ylittivät talousarvion 1,3 milj.eur, mistä Harjutorin putkirikkovahingon kustannus oli 0,9 milj.eur. Myös verkon lupamaksut ovat nousseet sekä volyymin että kaupunkien nostamien hintojen myötä. Jätehuollon toimintakulut olivat yhteensä noin 80,2 milj. euroa, joka on noin 2,7 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa. Toimintavolyymien kasvusta huolimatta kustannukset eivät ylittyneet johtuen mm. palvelujen ostoista saatujen säästöjen ansiosta.

Koronavirus vaikutti HSY:n toimintakuluihin muun muassa vähentämällä matkustamiseen liittyviä kuluja ja perumalla paikan päällä järjestettäviä tilaisuuksia.

Rahoitustuotot ja -kulut 64,4 miljoonaa jäivät 2,2 miljoonaa talousarviota pienemmiksi. Yhteensä rahoitustuotot ja -kulut olivat 64,4 miljoonaa euroa, josta rahoitustuottoja oli 2,1 miljoonaa ja rahoituskuluja 66,5 miljoonaa euroa. Rahoitustuottoihin sisältyy 1,6 miljoonan euron osinkotulot HSY:n tytäryhtiö Uudenmaan Voima Oy:ltä. Rahoituskuluista suurin osa,

62 miljoonaa euroa oli jäsenkunnille perustamislainoista maksettuja korkoja, loput korkokulut ulkopuolisen lainarahoituksen korkokuluja.

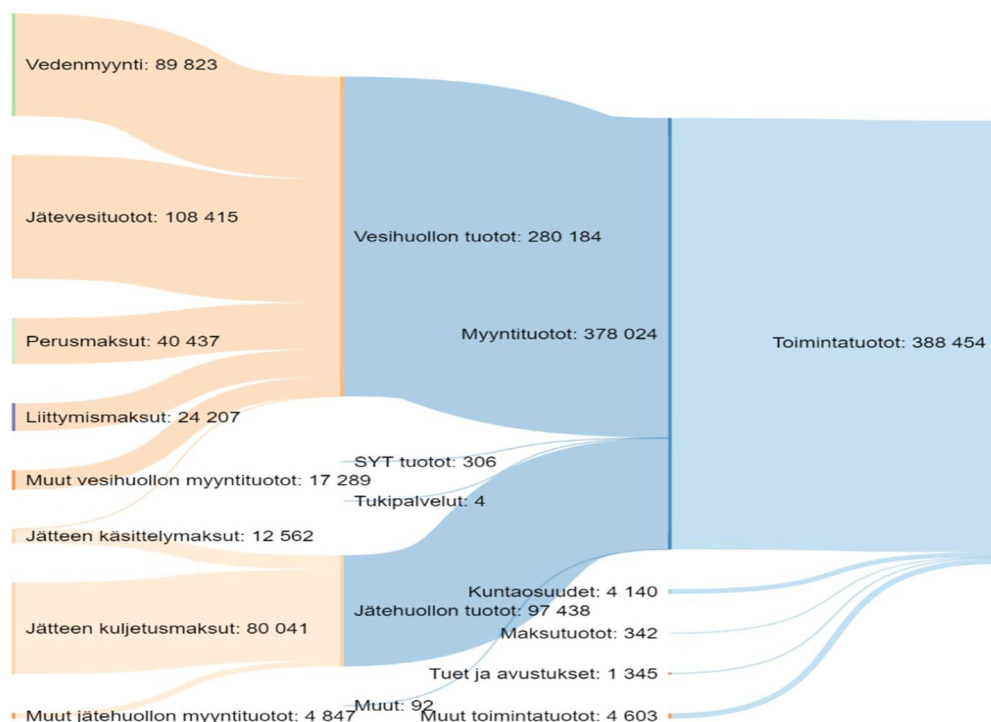
Vesihuolto teki kertaluonteisen poistokirjauksen 16,9 milj. eur vuosien 2010-2018 aikana käytöstä poistetusta verkosto-omaisuudesta.

Tilikauden tulos

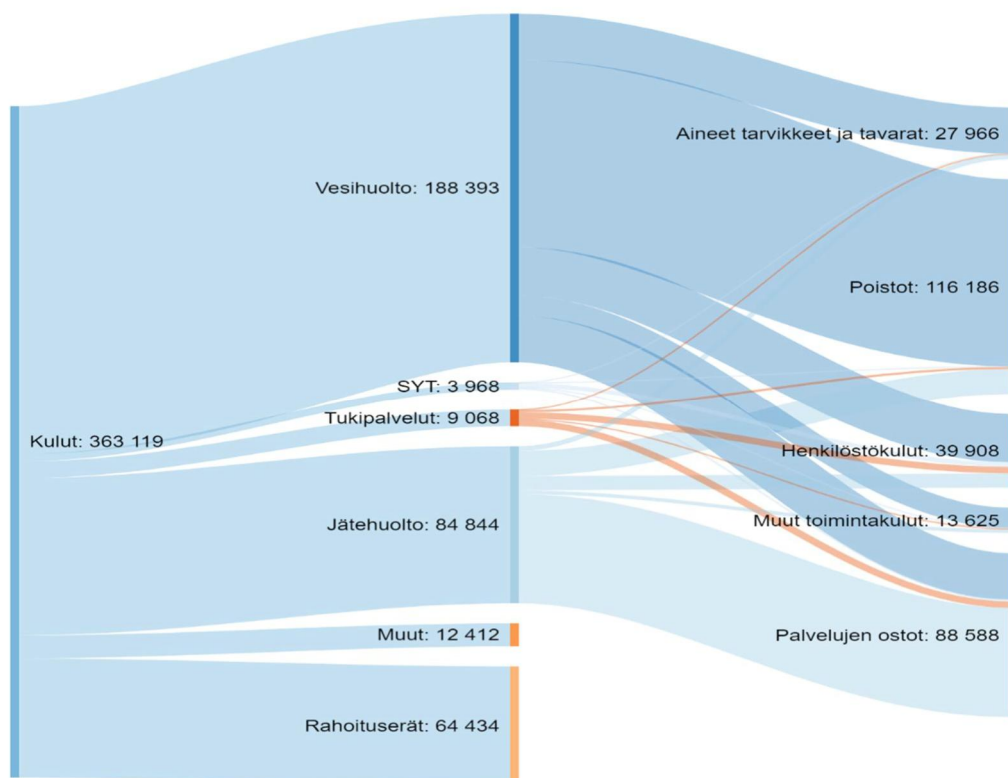
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 30,2 miljoonaa ylijäämäinen, joka oli 17,9 miljoonaa talousarviossa ennakoitua enemmän. Poistoeron vähennyksen (0,6 milj.) sekä vesihuollon tuloksestaan maksaman tuloveron (-2,2 milj. euroa) jälkeen tilikauden tulos jäi 28,6 miljoonaa ylijäämäiseksi talousarviota merkittävästi suurempina toteutuneiden toimintatuottojen ja talousarviota alemmaksi jääneiden toimintakulujen johdosta.¹

7.2.2. HSY:n tulot ja menot

Ohessa on esitetty HSY:n tuottojen ja kulujen jakautuminen toimialoille (teur, ilman sisäisiä eriä sekä rahoituserät nettona).

¹ Tilinpäätös 2020

Pääosa toimintatuotoista on myyntituottoja. Vesihuollon tuotot muodostavat 74 % myyntituotoista, vastaavasti vesihuollon kulujen osuus kokonaiskuluista (pl. rahoitus- ja muut erät) on n. 52 %. Jätehuollon osuus tuotoista on 25 % ja osuus kuluista 23 %. Kolme merkittävintä myyntituottojen lähdettä ovat vesihuollon jätevesituotot ja vedenmyynti ja jätehuollon kuljetusmaksut. Jätevesituotot ja vedenmyynnin tuotot ovat lähes tismalleen edellistä tilikautta vastaavalla tasolla, jätteen kuljetusmaksut ovat kasvaneet 2,8 miljoonaa euroa edelliseen tilikauteen verrattuna. Vesihuollon perus- ja liittymismaksut ovat kasvusuuntaisia verrattuna tilikauteen 2019.

Suurin kuluryhmä on poistot, jotka kasvavat tulevaisuudessa otettaessa Blominmäki käyttöön. Poistojen osuus kokonaiskuluista on 32 %, kasvaen hieman edellisen tilikauden 29 %sta. Toimintakulujen merkittävin erä on palveluiden ostot, joista suurin osa liittyy jätehuollon toimialaan. Rahoituskulut (netto) muodostavat 18 % kokonaiskuluista ja henkilöstökulut 11 %.

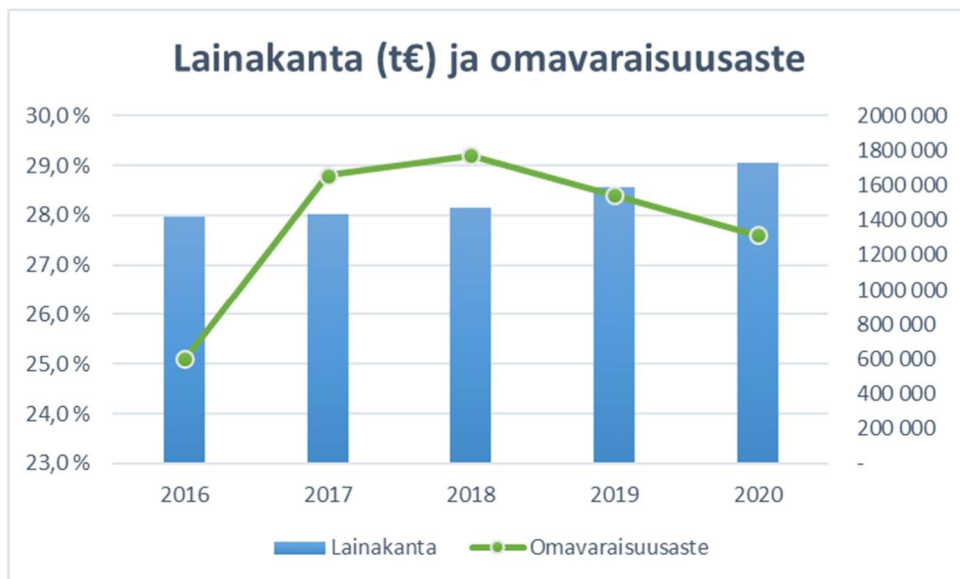
7.3 Rahoitusosan toteutuminen

x 1 000 euroa	TP 2020	TA 2020	TA 2020 Muutosten jälkeen	Ero TP-TA Muutosten jälkeen	TP 2019
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	147 304	119 797	119 797	27 507	131 750
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-5 119	-3 607	-3 607	-1 512	4 573
Investointien rahavirta				0	
Investointimenot	-286 036	-259 355	-287 954	1 918	-256 079
Rahoitusosuudet investointeihin	4 550	3 250	3 250	1 300	2 595
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 738	0	0	3 738	8
Toiminnan ja investointien rahavirta	-135 563	-139 915	-168 514	32 951	-117 154
Rahoitus					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	164 830	207 500	236 099	-71 269	135 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-60 971	-67 073	-67 550	6 579	-26 943
Lyhytaikaisten lainojen muutos	35 000	0	0	35 000	5 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-17 035	0	0	-17 035	14 483
Rahoituksen rahavirta	121 824	140 427	168 549	-46 725	127 540
				0	
Vaikutus maksuvalmiuteen	-13 739	512	35	-13 774	10 387
Kassavarojen muutos					
Kassavarat 31.12.	3 098	13 622	12 463		16 837
Kassavarat 1.1.	16 837	13 110	12 428		6 450

Vuonna 2020 vuosikate oli 147,3 miljoonaa euroa, joka ei riittänyt kattamaan kuntayhtymän lainojen lyhennyksiä ja investointitasoa. Tilikauden aikana nostettiin uutta pitkäaikaista lainaa 165 miljoonaa sisältäen sekkililimiitin käytön 5 miljoonaa. Vanhoja lainoja lyhennettiin 61 miljoonalla. Lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja (kuntatodistusohjelma) nostettiin tarpeen mukaan. Tilikauden päättyessä lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja oli 90 miljoonaa euroa.²

Vuosikate oli noussut edellisestä tilikaudesta 15,5 miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste ja lainakanta ovat kehittyneet seuraavasti:

² Tilinpäätös 2020

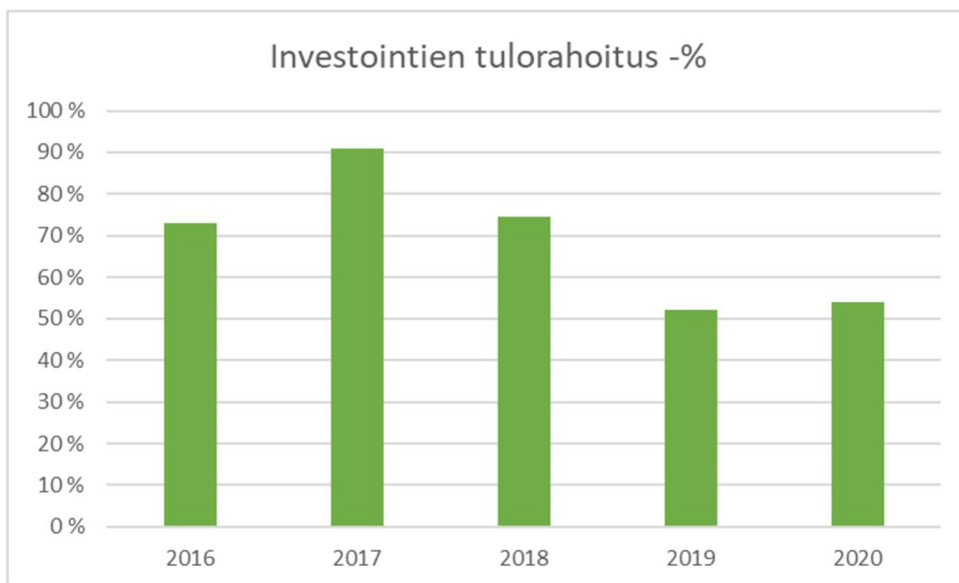
7.4 Investointien toteutuminen

x 1 000 euroa	TP 2020	TA 2020 Muutosten jälkeen	Ero TP-TA muutosten jälkeen	TP/TA muutosten jälkeen %	TP 2019	TA 2020 muutokset	Alkuperäinen TA 2020
Vesihuolto	262 640	261 800	840	100,3 %	236 382	33 685	228 115
Jätehuolto	17 294	19 339	-2 045	89,4 %	15 466	-5 176	24 515
Seutu- ja ympäristötieto	170	185	-15	91,6 %	221	-25	210
Tukipalvelut	254	1 600	-1 346	15,9 %	207	0	1 600
Asiakaspalvelu Johto, ohjaus ja kehittäminen	268	500	-232	53,7 %	112	0	500
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	281 486	284 704	-3 218	98,9 %	253 484	28 599	256 105

Vesihuollon kaupunkilähtöiset verkostoinvestoinnit ylittivät talousarvion noin 6,3 milj. eurolla. Suurin syy ylitykseen oli jäsenkuntien korkeana jatkunut investointitaso sekä alueiden laajenemisesta johtuvien alueverkostohankkeiden toteutuminen ennakoitua laajempina ja lukuisampina erityisesti Espoossa ja Helsingissä. Vedenhankinnan ja -puhdistuksen investoinnit alittivat talousarvion noin 1,2 milj.eur johtuen lähinnä hankkeiden ajoitusten muutoksista. Vedenjakelun ja viemäroinnin (vesihuoltolähtöiset verkostohankkeet) talousarviosta jäi käyttämättä noin 12,2 milj.eur. Blominmäen jätevedenpuhdistamohanke eteni loppuvuodesta ennakoitua nopeammin ja hankkeen kustannukset ylittivät talousarvion noin 5,6 milj.eur:lla.

Jätehuollon aluepalvelulähtöiset investoinnit toteutuivat jokseenkin toiminta- ja taloussuunnitelmassa arvioidun mukaisesti. Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit alittavat

toiminta- ja taloussuunnitelmassa arvioidut kustannukset noin 0,6 milj. eurolla. Infran kehittäminen ja sen vaatimat investoinnit eivät toteutuneet suunnitellussa laajuudessa. Kokonaisuutena jätehuollon investoinnit alittavat toiminta- ja taloussuunnitelman noin 2 milj. eurolla ja alkuperäisen suunnitelman n. 7,2 milj. eurolla. Suurimmat poikkeamat toiminta- ja taloussuunnitelmaan aiheutuvat muista investoinneista, joista jäteastiahuolto ja operatiiviset ICT-hankinnat muodostavat merkittävimmän osan. Lisäksi hyvin poikkeuksellinen vuosi on vaikuttanut uusien Ekomo-kumppaneiden toimintaan niin, että ne ovat lykänneet kierrätyksen lisäämiseen tähtäävän toiminnan aloittamistaan Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa.

Investointien tulorahoituksen osuudessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia verrattuna edelliseen tilikauteen, investointimenot olivat kuitenkin n. 28 milj. € suuremmat verrattuna edelliseen tilikauteen.

8 Tilikauden tuloksen käsittely

Hallitus esittää yhtymäkokoukselle, että tilikauden tulos käsitellään seuraavasti

- poistoeroa jätehuollossa vähennetään 591 930,00 €
- yhteisövero kirjataan vesihuollossa 2 182 756,75 €
- tilikauden ylijäämä 28 590 530,01 euroa kirjataan taseen edellisten vuosien ylijäämättilille

Tarkastuslautakunta toteaa, että sillä ei ole huomautettavaa tuloksen käsittelyyn.

9 Tilintarkastus ja sisäinen tarkastus

Vastuullisena tilintarkastajana toimi JHTT, KHT Outi Koskinen KPMG Julkistarkastus Oy:sta. Vastuullinen tilintarkastaja antoi 30.3.2021 tarkastuslautakunnalle selvityksen tilintarkastuksen suorittamisesta. Tarkastuksen tuloksena todetaan, että kuntayhtymän hallintoa on hoidettu lain ja yhtymäkokouksen päätösten mukaisesti ja sisäinen valvonta ja riskienhallinta on sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti ja valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikein. Kuntayhtymän tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta. Tilintarkastuksen perusteella esitetään tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastetulta kaudelta.

Tarkastuslautakunta on saanut tiedoksi kokouksessaan 30.3.2021 tilintarkastukseen liittyvät palkkiot.

10 Tilivelvollisten kuuleminen, tarkastuslautakunnan johtopäätökset ja suositukset yhtymäkokoukselle

Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 13.4.2021 kuullut tilivelvollisia: toimitusjohtaja Raimo Inkinen, toimialajohtaja Tommi Fred, toimialajohtaja Petri Kouvo, tulosaluejohtaja Irma Karjalainen, tulosaluejohtaja Jouni Peltomaa ja talousjohtaja Pekka Hänninen.

Tilintarkastaja on tilintarkastuskertomuksessaan 30.3.2021 esittänyt tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltaan tilikaudelta.

Tarkastuslautakunta päätti ehdottaa yhtymäkokoukselle, että se

- merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen HSY:n vuoden 2020 toiminnasta ja taloudesta sekä lähettää sen tiedoksi ja toimenpiteitä varten HSY:n hallitukselle
- kehottaa hallitusta antamaan yhtymäkokoukselle selvityksen toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan suositusten perusteella on ryhdytty,
- merkitsee tiedoksi tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2020 sekä
- hyväksyy vuoden 2020 tilinpäätöksen ja myöntää tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1.-31.12.2020.